

PEDAGÓGIAI PROGRAM

KERTVÁROSI ÓVODA

Intézmény OM azonosítója:027000

2023.

Hatályos 2023. október 01-től

Ph.

Weizer Józsefné
igazgató

TARTALOM

BEVEZETŐ	4
A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	5
1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI	6
2. AZ INTÉZMÉNYÜNK KÖRNYEZETI SAJÁTOSSÁGAI – HELYZETKÉP	7
2. 1. A családok szociokulturális helyzete, szülői igények, elvárások.....	8
2. 2. Az óvodáink sajátos arculata.....	9
2. 3. Személyi feltételeink.....	17
2. 4. Tárgyi feltételeink.....	18
2. 5. Intézményünkben megvalósuló innovációk.....	20
3. KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK, GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK	29
4. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK	31
5. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	33
5. 1. Egészséges életmód alakítása.....	33
5. 2. Egészségfejlesztési programunk.....	36
5. 3. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	38
5. 4. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés	41
6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI KERETEI	44
6. 1. Napirend minta	45
6. 2. Hetirend minta	46
6. 3. Az óvodai nevelőmunka tervezése	47
6. 3. 1. Tanulási tartalmak tervezése	48
6. 3. 2. A gyermekek egyéni fejlesztési terve, az egyéni értékelés és a fejlesztés dokumentumai	49
7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	51
7. 1. Játék.....	51
7. 2. Verselés – mesélés	53
7. 3. Ének – zene, énekes játék, gyermektánc	55

7. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	58
7. 5. Mozgás.....	60
7. 6. Külső világ tevékeny megismerése.....	62
7. 6. 1. Környezet megismerése	62
7. 6. 2. Matematikai tartalmú ismeretek	65
7. 7. Munka jellegű tevékenységek	67
7. 8. Tevékenységben megvalósuló tanulás	69
8. ESÉLYEGYENLŐSÉG – befogadó nevelés, egyenlő hozzáférés biztosítása	72
8. 1. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés – specifikus fejlesztésének céljai és feladatai	77
8. 2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek (BTMN) differenciált fejlesztése.....	78
8. 3. Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, migráns gyermekek differenciált fejlesztése	79
8. 4. A kiemelkedő képességű gyermekekkel való egyéni foglalkozás	80
8. 5. Gyermekek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	81
9. ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET TÁMOGATÁSA	84
10. ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, JELES NAPOK, HAGYOMÁNYOK, GYERMEK KÖZÖSSÉGI NAPOK	87
11. AZ ÓVODA PARTNERKAPVSOLATI RENDSZERE	92
ZÁRADÉK	100
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	101

BEVEZETŐ

*„A gyermekek a szeretetben fejlődnek a legjobban.
A gyökerek persze nem látszanak, de tudod, hogy azok tartják a fát”
/Görög költő/*

A Kertvárosi Óvoda saját helyi Pedagógiai Programja 2007-ben készült, azóta dokumentumunk többször került módosításra, kiegészítésre a jogszabályi előírások, intézményi átszervezések, és helyi arculatunk változásai miatt.

Legújabb Pedagógiai Programunkat 2023-ban, a jogszabályváltozások tükrében újra módosítottuk.

Fontos számunkra, hogy egyrészt megjelenjen programunkban a szakmai értéktöbblet, amely pedagógiai munkánkat színesebbé, innovatívabbá teszi. Másrészt az óvodáinkat igénybe vevő gyermekeink szülei – az óvodába lépéstől - ismerjék meg Pedagógiai Programunkat, fogadják el az abban foglaltakat és támogassák annak megvalósítását.

Célunk, hogy intézményünk óvodái a meglévő értékei megőrzése mellett – pozitív szakmai megítélésnek örvendjenek.

Arra törekszünk, hogy a kultúraátadás maximálisan szolgálja gyermekeink érdekeit, segítse fejlődésüket és igazi emberi értékekkel gazdagítsa őket.

Küldetésnyilatkozatunkban foglaltak szerint: Gyermekközpontú, befogadó óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva, hogy minden gyermek magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesüljön, esetleg meglévő hátrányai csökkenjenek. Befogadó nevelésünk során, nagy hangsúlyt fektetünk az esélyegyenlőség és méltányos óvodai nevelés biztosítására. Az óvoda preventív szerepének megerősítésére. Az alkalmazható tudás kialakítását helyezzük előtérbe, amelyet a készségek, képességek komplex fejlesztésével valósítunk meg. Nagy hangsúlyt fektetünk az érzelemben gazdag, biztonságot nyújtó légkör megteremtésére, ahol a gyermek önálló, boldog kiforrott személyiséggé válhat. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kialakulásának.

Filozófiánk kiindulópontja, hogy az ember mással nem helyettesíthető, minden gyermek egyedi, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben fejlődő személyiség.

Bízunk abban, hogy szakmailag megalapozott, tartalmilag megújult Pedagógiai Programunk tovább növeli pedagógiai munkánk eredményességét.

Weizer Józsefné
igazgató

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE:

- ☞ 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról (Púétv.)
- ☞ 401/2023.(VIII.30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023.évi LII. törvény végrehajtásáról.
- ☞ A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény (Nkt) és
- ☞ A kormány 363/2012.(XII.17.) kormányrendelete az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- ☞ 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- ☞ 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- ☞ 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- ☞ Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- ☞ Az 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról)
- ☞ **15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről**
- ☞ **277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről**
- ☞ **275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról**
- ☞ **326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról**
- ☞ **26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról**
- ☞ **32/2012. (X. 8.) EMMI rendelete a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról**
- ☞ Az óvoda hatályos Alapító Okirata

1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az intézmény neve:

Kertvárosi Óvoda

Székhelye:

7632 Pécs, Testvérvárosok tere 1-3.

<https://kertvarosiovi.hu/>

Az intézmény tagintézményei, feladat ellátási helyei (FEH):

Kertvárosi Óvoda Anikó Utcai Tagóvodája

7632 Pécs, Anikó u. 3.

Kertvárosi Óvoda Bimbó Utcai Tagóvodája

7632 Pécs, Bimbó u.1.

Kertvárosi Óvoda Enyezd Utcai Tagóvodája

7632 Pécs, Enyezd u. 3.

Kertvárosi Óvoda Melinda Utcai Tagóvodája

7632 Pécs, Melinda u. 23/1.

Kertvárosi Óvoda Németh László Utcai Tagóvodája

7632 Pécs, Németh László út 6/A.

Kertvárosi Óvoda Siklósi Úti Tagóvodája

7622 Pécs, Siklósi u. 18/A

Kertvárosi Óvoda Illyés Gyula Tagóvodája

7636 Pécs, Málomhegyi út 1.

OM azonosítója: 027000

Az intézmény közfeladata: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 8.§ szerint meghatározott **óvodai nevelés**

Az alapító és a fenntartó szerv neve és székhelye:

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata

7621 Pécs, Széchenyi tér 1.

Az intézmény alaptevékenysége:

Három (legalább kettő és fél) éves kortól az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, legfeljebb hét éves korig a gyermekek óvodai nevelése.

A többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.

Óvodai csoportok száma: 35

Pedagógiai Programunkban kiemelten kezeljük a következő tartalmakat

A **Zöld Óvoda** programban intézményünk, mind a nyolc óvodája részt vesz.

A zöld tartalmakat hangsúlyosan zöld színnel jelöltük.

A **Boldog Óvoda** – Boldogságóra program tartalmi elemeit piros színnel jelöltük, amelyben három tagóvodánk (*Siklósi, Enyezd, Kertvárosi*) - kapcsolódott be.

2. AZ INTÉZMÉNYÜNK KÖRNYEZETI SAJÁTOSSÁGAI – HELYZETKÉP

A Kertvárosi Óvodánk az alábbi szervezeti egységekre tagolódik:

Ssz.	Óvodák neve, címe:	csoport szám:	férőhelyek száma:
1.	Kertvárosi Óvoda /Székhelyóvoda/ 7632. Pécs, Testvérvárosok Tere 1-3.	6	150
2.	Anikó Utcai Tagóvodája 7632 Pécs, Anikó utca 3.	5	122
3.	Bimbó Utcai Tagóvodája 7632 Pécs, Bimbó utca 1.	4	100
4.	Enyezd Utcai Tagóvodája 7632 Pécs, Enyezd utca 3.	6	150
5.	Illyés Gyula Tagóvodája 7636 Pécs, Málomhegyi út 1.	3	75
6.	Melinda Utcai Tagóvodája 7632 Pécs, Melinda utca 23/1.	2	50
7.	Németh László Utcai Tagóvodája 7632 Pécs, Németh László utca 6/A.	5	120
8.	Siklósi Uti Tagóvodája 7622. Pécs. Siklósi út 18.	4	100
Összesen:		35	870

2. 1. A családjaink szociokulturális helyzete, szülői igények, elvárások

Intézményünket igénybe vevő családok a társadalom széles rétegét képviselik. Nagy többségük átlagos jövedelmi viszonyok között él, de sajnos egyre több család szociokulturális helyzete kedvezőtlen. Változó arányban, de minden óvodánkban nevelünk hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű, illetve nevelési vagy

egészségügyi problémával küzdő gyermekeket. Velünk szemben a szülők - mint közvetlen partnerek, igényként fogalmazzák meg:

- ⇒ Nyugodt, bizalommal tele, szeretetteljes óvodai légkört
- ⇒ Gyermekeik sokoldalú személyiségfejlesztését
- ⇒ Nevelő partneri viszonyt gyermekeik óvónőjével, dajkával
- ⇒ Igényes kulturális és egyéb rendezvényeket, szolgáltatásokat
- ⇒ Nevelési időn túl szervezett szolgáltatásokat
- ⇒ Jól felszerelt tiszta, esztétikus környezetet
- ⇒ Betekintési lehetőséget az óvoda életébe
- ⇒ Nyitott óvodai programokat, családközpontú támogató pedagógiát
- ⇒ Iskolai életmódra való igényes felkészítést

2. 2. AZ ÓVODÁINK SAJÁTOS ARCULATA

KERTVÁROSI ÓVODABAN - /székhely/

„Mi egyediségünk a sokszínűségünk”

Pedagógiai alapelvünk: Érzelmi biztonságot nyújtó légkörben, szeretetteljes, a gyermekek egyéni érdekeit szem előtt tartó óvodai nevelés biztosítása. Gyermekek belső értékeinek felismerése, személyiségük fejlesztése.

Céljaink: Boldog, a világra nyitott gyermekeket neveljünk. Segítsük képességeiknek kibontakozásában, támogató, kreatív módszereinkkel és eszközeinkkel. Biztosítsuk számukra a szabad játékidőt életkoruknak megfelelő eszközökkel. Élményalapú tanulás, érzelmi intelligencia fejlesztése- inspiráló, támogató környezet. Szülőkkel való bizalmi kapcsolat.

Fenntartható szemlélet- zöldülő közösségi programok Zöld Óvodaként a fenntarthatóság pedagógiája iránti tudatos elköteleződést, a környezettudatos magatartás megalapozását jelenti. Az óvoda szellemiségében hangsúlyosan jelen van a környezettudatosságra, a fenntarthatóságra nevelés. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, zöld jeles napok megtartása jellemzi óvodai nevelésünket.

Hiszünk abban, hogy az egészséges életre nevelést kora gyermekkorban kell elkezdni, mert ekkor a legfogékonyabbak a gyermekek ez a fajta életszemlélet kialakítására. Megvalósítás keretei: az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, egészségmegőrzés szokásainak formálása, mozgás megszerettetése, mozgásfejlesztés- Mozgáskotta módszer alkalmazása, OVI-FOCI pályánk, tornatermünk ad helyet a labdajátékokkal való ismerkedésre.

A mi óvodánk **Boldog Óvoda**, ahol szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkörben cseperednek a gyermekek. Teregetjük őket, hogy boldogságra képes felnőtté váljanak. Bizakodó életszemlélet kialakítására törekszünk, mely elősegíti a gyermeki személyiség egészére irányuló pozitív fejlődést.

A **zökkenőmentes bölcsőde-óvoda-iskola átmenet** érdekében intézményi innovációinkkal, segítjük, támogatjuk a közösségbe való beilleszkedésben a gyermekeket. A fejlesztő programjaink a szülők aktív közreműködésével teszik lehetővé az iskolára való felkészülést.

Európai óvoda- az innovatív törekvések- európai uniós programokban, pályázatokban való részvétel- Erasmus+ program megvalósító óvoda vagyunk. Határtalanság- multikulturális nevelés- szemlélet.

Tehetségígéretes gyermekeink adottságainak és motiváltságának kibontakoztatásához biztosítjuk az ingergazdag, inspiráló környezetet.

ANIKÓ UTCAI TAGÓVODÁBAN

Óvodánk 1977-ben épült, Pécs – Kertváros sűrűn lakott lakótelepen helyezkedik el, közlekedés szempontjából jól megközelíthető a város több pontjáról. A közelben egy lakópihenő övezet és egy Szabadidő-park található, melynek előnyeit folyamatosan kihasználjuk.

Öt csoportos óvodánk, négy csoportjában azonos életkorú, egy csoportban pedig vegyes korcsoportú gyerekek tevékenykednek. Az óvoda dolgozóira jellemző a befogadónévelés, a nyitottság, az aktivitás, az innovatív és gyermekközpontú szemlélet. Nyugodt, biztonságot adó légkörben a játék, fejlesztő erejét kihasználva szeretnénk örömteli éveket biztosítani a ránk bízott gyermekek számára. Hatalmas udvar áll a gyereke rendelkezésére, ahol füvesített, fás területek sok udvari játék ad lehetőséget mozgásigényük kielégítésére.

A Magyar Mozgáskotta módszer képezi óvodánk egyik sajátosságát mely olyan tervszerű és hatékony eszközt kínál nekünk, pedagógusoknak, amely a kisgyermekkor testi és pszichológiai sajátosságaihoz alkalmazkodva, játékos módon fejleszti a gyerekek testi és értelmi képességeit. Nincs szükség nagy terekre, különálló üres szobára, akár az óvodai csoportszoba is alkalmas az eszköz igénybevételére.

Óvodánkban heti rendszerességgel megvalósul a Mozgáskotta tevékenység, de az eszközeit bármelyik óvodai tevékenység keretében kiegészítő elemként is nagyon jól fel tudjuk használni. Általa a mozgás és a sport a nevelés egészébe helyezve, a mindennapok meghatározó élményévé válik.

Együttműködési megállapodásunk van egy pécsi sportiskolával, akik 2020/2021-es tanévtől óvodánkkal közösen mozgásos tevékenységeket szerveznek a mi óvodásaink számára.

A bennünket körülvevő természet szépségeire, csodáira szeretnénk felhívni a gyerekek figyelmét. Megtanítani őket benne élni, vele élni és óvni azt. Hisszük, hogy nevelőmunkánk akkor eredményes, ha a gyermekek eltérő szükségleteit figyelembe véve, sikerorientált környezetben valósítjuk meg.

Zöld óvodaként pozitív mintát nyújtunk a környezettudatos magatartásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására.

Óvodapedagógiai munkánk során a kiválóan kreatív, tehetségígéretes gyerekek saját csoportjukban élik óvodás életüket. Elsősorban játszanak, azzal foglalkoznak, amivel szeretnének. A gyerekek fejlesztése két síkon történik. Saját óvodai csoportjukban a napi tevékenységekbe ágyazva, illetve kiscsoportos kreativitást fejlesztő, tehetséggondozó” foglalkozások keretében.

- **Tehetséggondozó műhelyek működnek óvodánkban.**

Közös célunk a gyermekeket felelősséggel óvni, nevelni, valamint hatékony nevelőmunkával felkészíteni őket az iskolai életmódra.

BIMBÓ UTCAI TAGÓVODÁBAN

Vidám zenés műsor

Óvodánk udvara

Sósobánk

Udvarunkban az árnyas fák alatt természetes anyagból készült mozgásfejlesztő játékok találhatóak, óvodai dombunkon, télen szánkózunk, nyáron gurulunk.

A négy óvodai vegyes csoportunkban „életszervezésünk” családmoddelt követő, így picik, és nagyok is egy csoporton belül differenciált fejlesztés, egyéni bánásmód alkalmazásával fejlődnek, s érik el az iskolaérettség szintjét.

Az óvoda szakképzett testülete a Tevékenységek központú óvodai nevelési program elemeivel dolgozik, melynek fő irányvonala, hogy gyermekeinket kommunikációra és kooperációra tegyük képessé.

Zöld óvodaként kiemelt fontosságúnak tartjuk a környezetvédelmet és az egészséges életmódra nevelést. Saját, jól felszerelt tornatermünkben tartásjavító mozgást vezetünk, sósobánkat preventív céllal használjuk.

Tevékenységeinkhez kiegészítő eszközként sok természetes anyagot használunk (kukorica, gyékény, vászon, pamut).

Vizuális nevelésünk eredményességét segíti saját égetőkemencénk is, melyben óvodásaink egyéni agyag alkotásait égetjük ki.

Gyermekeink az óvodai nevelés keretén belül megismerkednek a néphagyományokkal, jeles napokkal (Luca-nap, Márton-Nap....).

Nyitott óvodai életünk, „befogadásunk” a gyermekek egyéni igényeinek megfelelően történik. Karácsonyi ünnepélyünk, Anyák Napja, Majálisunk, szüreti mulatság, közös adventi készülődés mind a család és az óvoda jó partneri kapcsolatait erősíti.

Gyermekeink a szülői igények szerint a megismerkedhetnek nevelési időn kívül: a néptánc, angol, lovaglás, Bozsik-foci, és a hittan alapjaival.

Új óvodásainkat empátiával, türelemmel, átkaroló, óvó szeretettel várjuk.

ENYEZD UTCAI TAGÓVODÁNKBAN

❖ „Nyitott Kapuk” Sikeres Család-Óvoda partneri kapcsolat

Értékazonosságra törekvés.
A család érték- és hagyományközvetítő szerepének tisztelete.
Esélyteremtő, befogadó és hátránykompenzáló óvoda.

❖ Innovatív szemlélet.

Innovatív vezetés és közösség.

❖ A szülőföld értékeinek megismertetése, hagyományok, tradíciók átörökítése, tisztelete.

❖ Sikeres óvoda- iskola átmenet biztosítása.

❖ Mozgáskultúra átfogó, sokszínű fejlesztése.

Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

❖ Egészségtudatos szemlélet formálása, prevenció.

Sószoba, tornaszoba, multifunkcionális Ovi-Foci pálya, gyógytestnevelés.

❖ Tehetséggondozás tehetségműhelyek keretein belül.

Zene Óvoda, Alkot-Lak, Láda-Fia, Sakk.

❖ Boldog Óvoda

Boldogságóra program, érzelmi intelligencia fejlesztése.

❖ Biztonságos Óvoda

Közlekedés biztonságra nevelés.

❖ KÖSZI Erasmus+ projekt Szervezetfejlesztés, nemzetköziesítési törekvések.

❖ Zöld Óvoda

A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos magatartásra és fenntarthatóságra nevelés.

LLYÉS GYULA TAGÓVODÁBAN

Óvodánk a málomi városrész, lakótelepi körzetében lakó családok óvodáskorú gyermekeinek nyújt ellátást.

Három csoportunkban, a homogén életszervezésre törekszünk.

Intézményünk, inkluzív nevelési és oktatási intézményként működik együtt az iskolával, megkönnyítve a gyermekek számára az óvoda-iskola átmenetet.

A két intézménytípus együttműködését a közös szakmai, kulturális és sport programjainkkal erősítjük.

Zöld óvodaként feladatunknak tekintjük a gyermeke környezettudatos nevelését, gyermekkorban meg tanulják szeretni és tisztelni, óvni környezetünket.

Ismereteket nyújtunk a természetvédő szokások és magatartásmód elsajátításához. A jeles napok, hagyományok, megünneplése, kirándulások, színházlátogatások szervezése színesítik hétköznapijainkat.

A napi tevékenységeink közé beépítettük a zenevit, az angol nyelv játékos foglalkozást, illetve a hittan. A gyermekek igény szerint fejlesztő tornán, és Bozsik foci programban vehetnek részt.

Nagy hangsúlyt helyezünk a mozgáson keresztül történő képesség fejlesztésre, a preventív gyermektornára. Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetségígéretes valamint a speciális fejlesztést igénylő gyermekekre.

Az óvodai nevelés a családi nevelést egészíti ki, ezért nagy hangsúlyt fektetünk óvodánk nyitottságára, betekintési lehetőséget, közös programokat biztosítunk a szülők számára az óvodai élet mindennapjaiban.

MELINDA UTCAI TAGÓVODÁJA

Intézményünk, lakó-pihenő övezetben, nagy, fás-füves udvari környezetben helyezkedik el. Két vegyes életszervezésű csoporttal működünk, tágas, jól felszerelt csoportszobákban.

Rendelkezünk tornaszobával, valamint fejlesztő helyiséggel is.

Nagy hangsúlyt fektetünk a hátránykompenzációra, a sikeres óvoda iskola átmenet megvalósításának érdekében.

Egyéni fejlesztéssel támogatjuk a beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekeket. A nevelési tervünkben a témaköröket projekt módszerrel dolgozzuk fel, ezzel segítve az ismeretek hatékonyabb beépülését.

Kulturális programjaink sokszínű palettát képviselnek, úgymint nyitott óvodai programok, bábelőadások szervezése, zenés műsorok, mesejáték az óvodai dolgozók előadásában, kirándulások, színház és múzeumlátogatás, könyvtárlátogatás, belvárosi ismeretszerző séták.

Zöld Óvodaként hangsúlyosabban foglalkozunk a természet védelmével, a fenntarthatóságot tűzve ki elsődleges célul.

Már hagyománynak tekinthető a „**Madárfalu karácsonya**” program, amellyel kezdetét veszi udvarunkon a madarak téli etetése.

Óvodánkban külön foglalkozásként lehetőség van néptáncra, angol nyelv tanulásra, sakk-foglalkozásra, hittan foglalkozásra, és úszástanulásra.

NÉMETH LÁSZLÓ UTCAI TAGÓVODÁJA

Óvodánk 1985-ben épült Pécs - Kertváros övezetében. 2019-ben a Fenntartó az Európai Unió színvonalának megfelelően felújította. Intézményünk 5 csoport befogadására alkalmas, melyet homogén és heterogén csoportösszetétel jellemez.

A jól felszerelt csoport szobák biztosítják a komplex képességfejlesztést. Nagy füves, részben beton burkolatú udvarral, valamint tornaszobával és fejlesztő szobával is rendelkezik az óvoda.

Intézményünk **helyi értéke az őszi zsongással egybekötött termésünnepi kiállítás**, mely minden év szeptember végén kerül megrendezésre a gyerekek, szülők, óvodai dolgozók szoros összefogásával. **Célunk** a különböző kulturális, társadalmi háttérű és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iránti érzékenyítés, a gyerekek esélyegyenlőségének növelése. A pedagógiai programunkban a befogadás erősítése kiemelt szerepet kap, ezért is igyekszünk a szülőkkel erős kapcsolatot kialakítani. A hagyományok és a környezeti értékek átörökítésében óvodánk szerepet vállal. A családokkal közösen szervezett ünnepek, programok, játszóházak lehetőséget biztosítanak arra, hogy jobban megismerjük egymást a közös élmény segítségével.

Fő arculatunk a környezetvédelem, egészségvédelem, a környezet értékeinek megőrzése, népi hagyományok ápolása. Célunk minden gyermeket érzelmi biztonságban, egészséges körülmények között, önmagához képest fejleszteni, azáltal, hogy a tevékenységbe ágyazott, tapasztalatszerzések által váljanak testileg-, lelkiileg-, szellemileg- és szociálisan iskolaéretté, valamint nyitottá a szépre és a jóra. Szeretnénk elérni, hogy gyermekeink érezzék a környezettudatos szemlélet fontosságát és szívesen gyakorolják azt.

SIKLÓSI ÚTI TAGÓVODÁJA

2017-ben Európai Unió színvonalán felújított intézményünk a kertvárost és a belvárost összekötő főút mellett található forgalomtól elzárt területen, korszerű parkolóval.

Épületünk földszintjén a Törpike Bölcsőde található, az emeleten négy, vegyes életszervezésű óvodai csoport működik ideális körülmények között, így biztosított a bölcsődéből óvodába lépés zökkenőmentessége, hisz közös programok szervezésével lehetőség nyílik az ismerkedésre, együtt töltött minőségi időre.

Csoportszobáink tágasak, esztétikusak, derűt, meleg hangulatot árasztanak, az óvoda dekorációi dolgozóink kreativitását, igényességét tükrözik.

Új, 80 négyzetméteres tornatermünk jól felszerelt, esztétikus, barátságos, kiválóan alkalmas óvodánk mozgásprofiljának magas szintű teljesítésére. Működő, műbetonos KRESZ parkunk kiválóan segíti a közlekedésre nevelést, kerékpárjaink, futóbiciklijeink nagyon népszerűek gyermekeink körében. Az óvodánk tágas udvara parkosított, füves, csoportonként homokozó, mozgásfejlesztő játékok, tanösvény, fűszerkert áll gyermekeink rendelkezésére- nyáron a párapu enyhíti a hőséget.

- ⇒ Évtizedek óta permanens, sikeres EU pályázataink megvalósításával, fenntartható eredményeinek beépítésével, innovatív módszerek kidolgozásával, alkalmazásával alakítottuk ki sajátos arculatunkat.
- ⇒ Speciális mozgásfejlesztés - preventív játékos láb- és tartásjavító torna
- ⇒ Komplex személyiségfejlesztés a „Veronika zeneprojekt” zenepedagógiai módszereivel, amely a zene- mozgás- kommunikáció egységeként óvodánk innovációja- nemzetközi elismertséget élvez, bázisóvodaként fontos szerepet tölt be az óvóképzésben is.
- ⇒ Környezet –és egészségtudatos magatartás alakítása – e témákban sikeresen kidolgozott és megvalósított EU projektjeink eredményeinek beépítése mindennapos nevelőmunkánkba környezetvédelem, egészségvédelem kiegészülve a Zöld Óvoda címünk kritériumainak teljesítésével.
- ⇒ Hátrány kompenzáció és tehetség gondozás- egyéni fejlesztési tervek alapján .
- ⇒ Óvodánk minden csoportjában sor kerül a Boldogóra foglalkozásokra, amelyeket a pozitív pszichológiai módszertant elsajátított óvodapedagógusaink tartanak, óvodásaink sikerorientált, pozitív életszemléletű lelki fejlődése, belső jóléte érdekében.

A tagóvodáink sajátos arculata, nevelési pedagógiai hitvallása a nevelőtestület egységes szemléletében rejlik.

2.3. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK

Pedagógiai Programunk megvalósításához személyi feltételeink megfelelőek.

		Pedagógus munkakörben			Pedagógiai munkát segítő			Egyéb alkalmazottak	
KERTVÁROSI ÓVODA		óvoda-pszichológus	gyógy-, fejlesztő pedagógus,	óvoda-pedagógus	pedagógiai asszisztens	dajka	óvoda-titkár	karban tartó-udva-ros	Össz: szept. jan.
1	Kertvárosi Óvoda (székhely)	1	1-1	14	2	8	4	1	30
2	Anikó U. Tagóv.			10	2	6		1	19
3	Bimbó U. Tagóv.			8	1	5		1	16
4	Enyezd U. Tagóv.			12	2	7		1	22
5	Illyés Gyula Tagóv.			6	1	4		0,5	11,5
6	Melinda U. Tagóv.			4	1	3		0,5	9,5
7	Németh L. U. Tagóv.			8	2	6		1	17
8	Siklósi Úti Tagóv.			8	1	5		1	15
Összesen:		1	1+1	70	12	44	4	7	
		73			58			9	140

Intézményünk valamennyi dolgozója rendelkezik a törvény által előírt, munkakörének betöltéséhez szükséges iskolai végzettséggel.

Nevelőtestületük képzettségi mutatója	
közüktatás vezetői képzettséggel rendelkezik	12 fő
Fejlesztő óvodapedagógusi végzettséggel rendelkezik	5 fő
Gyógypedagógusi végzettséggel rendelkezik	2 fő
Logopédiai végzettséggel rendelkezik	1 fő
Gyógy testnevelői végzettséggel rendelkezik	5 fő

SNI gyermekek fejlesztése érdekében speciálisan képzett szakemberek közreműködését, és együttműködését biztosítjuk.

Pedagógusaink szakmailag felkészültek, rugalmasak, elfogadó, segítő, támogató attitűdjük modellt, mintát mutat a gyermekek számára.

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll.

Intézményünk óvodáiban a teljes nyitva tartás ideje alatt, óvodapedagógusaink foglalkoznak a gyermekeinkkel.

Az óvodák felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre. Elhivatottságuk, elkötelezettségük függvényében vesznek részt az óvodák Zöld a városi Óvodai Bázisintézményi feladatok megvalósításában.

Nevelőmunkánkat óvodapszichológusunk, gyógypedagógusunk, fejlesztőpedagógusunk és pedagógiai asszisztenseink segítik.

Óvodai nevelésünkben az óvodapedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottaink összehangolt munkájára van szükség, ahhoz, hogy sikereket, eredményeket érjünk el.

A nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozó gyerekeket nevelő pedagógusaink feladata, lehetőséget teremteni arra, hogy a gyermekeink megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

2. 4. TÁRGYI FELTÉTELEINK

Intézményünk óvodái rendelkeznek a Pedagógiai Programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

A csoportszobáink és egyéb helységeink tágasak, világosak, jól felszereltek, biztosítják gyermekeink egészségének megőrzését, fejlődését.

Lehetőséget teremtenek az óvodai munkatársaknak a megfelelő munkakörülményekre, a gyermekek komfortérzetének, kényelmének kielégítésére, valamint a szülők fogadására.

Tornaszobáink alkalmasak a speciális mozgásfejlesztésre, torna- és mozgásfejlesztő eszközökkel kiválóan ellátottak (pl: Mozgáskotta eszközei).

Óvodáink tárgyi eszközeit, berendezéseit a célszerűség, az esztétikusság, gyermekeink mozgás és játékigényének kielégítése valamint a biztonságos kivitelezés jellemezi.

A célszerűség mellett fejlesztéseink során előnyben részesítjük a természetes anyagokat, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül gyermekeinket.

Az óvodaépületek helyiségeinek berendezése segíti a környezetbarát szemléletmód, valamint az egészséges életmód megalapozását. Az óvodák berendezései az egyszerűség, a takarékoság, a praktikusság jegyeit mutatják. A gyermekek által használt eszközöket, játékokat, berendezési tárgyakat ezen elvek felhasználásával biztosítják.

Minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, sok-sok növényvel, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek rendszeresen, folyamatosan növényápolási, állatgondozási feladatokat látnak el az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben.

Hangsúlyt fektetünk a minőségre, igényességre, tartósságra.

A tárgyi eszközöket a gyermekek számára hozzáférhető módon, változó testméretüket figyelembe véve, biztonságosan helyezzük el.

Udvaraink parkosítottak, részben füves, részben beton burkolatúak. Csoportonként homokozók, mozgásfejlesztő játékok, kerékpárok állnak rendelkezésre. Nyáron nap és légfürdőzés, valamint egyéb hűsölést szolgáló tevékenységeket biztosítunk gyermekeinknek.

Az udvarokban a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a zöldséges- és virágoskert, a gyógy-és fűszernövény rész, a sziklakert, a kerti tó stb. A gyermekek kertgondozáshoz kisméretű kerti szerszámokat használnak. Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek szabad játékának. Nyári időszakban árnyékolók, párapuk biztosítják a hűsölést. A folyadékpótlásról folyamatosan gondoskodunk (ivókút).

A gyermekek számára mindennap, megfelelő hely és idő áll rendelkezésre a szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhoz.

Az eszközök beszerzése folyamatosan történik, amelyeket az intézmény óvodái pályázatokon nyert összegekből, illetve alapítványi és költségvetési forrásból finanszíroznak.

Az óvodáink működtetése során a környezetkímélő anyaghasználatra (környezetbarát tisztítószer használata), a tudatos takarékosagra, a kapcsolatok széles és többirányú kiépítésére kiemelten törekszünk. A takarékosági rendszer kiépített az óvodában a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén.

2. 5. INTÉZMÉNYÜNKBEN MEGVALÓSULÓ INNOVÁCIÓK

2.5/1. KERTVÁROSI ÓVODÁBAN - székhelyen

„FELKAROLDA” - az egyéni fejlődést elősegítő komplex program

Célunk:

A korai iskolaelhagyás megelőzése, lemorzsolódás csökkentése, prevenció, minőségi és befogadó nevelés-oktatáshoz való hozzáférés.

Jellemzői:

- Sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés támogató partneri közösség
- Szülőkkel együtt a pedagógusok szaktudására építve valósítja meg az óvodás gyermekek fejlesztését, esélyteremtést, hátránykompenzációt.
- Az óvodába lépést megelőző- az óvodai nevelést végig kísérő- az iskolába lépést támogató, óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében.
- Szakmaközi együttműködés: belső tudásmegosztás, hálózati tanulás, szakmai eredmények elemzése, tapasztalatcsere, műhelymunkák

Eredmény: A jó gyakorlat, intézményi innováció alkalmazásával várható változások

- Az óvoda-iskola átmenet pedagógiája erősödik, tudatosabbá válik
- Szülők aktív jelenléte és bevonása a gyermekek fejlődésének megtámogatásába
- Részvevő intézmények közötti kapcsolat, együttműködés erősödik,
- Gyermekek későbbi tanulásához, sikeres társadalmi szerepvállalásához szükséges kognitív és nem kognitív funkciói erősödnek
- Családközpontú szemlélet és értékrend érvényesülése
- Szülői és pedagógusi kompetenciák fejlődnek
- Hátránycsökkentő pedagógiai eljárások megújulása és intézményi alkalmazása

Az intézményi innováció megvalósításának folyamata:

Befogadás-”Vártalak”- szülőkkel való kommunikáció és együttműködés, megnyugtató és biztonságot adó légkör- a gyermekek feltétel nélküli elfogadása

–„Óvodanyitogató” játszóházak- szülők, gyermekek, óvoda megismerése.

- Családlátogatások (*igény szerint*) megvalósítása, csoportok, egy közösség ismerkedése az óvodába lépés előtt közös játékkal

Korai prevenciós tevékenység megvalósulása.

„FELKAROLDA” – Folyamatos és tudatos fejlesztő program, tevékenység megvalósítása az óvodai nevelés időszakában – óvodapedagógus, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, óvodapszichológus, szülők bevonásával.

Módszertani innovációnk – Játéköttétár (módszertani kiadvány) – szakmai segédanyag kidolgozása és bevezetése, egyéni fejlesztés korcsoportokra

A Játéköttétár lényege, hogy gyakorlati útmutatást biztosítson a pedagógusoknak, szülőknek egyaránt, konkrét példákkal, fejlesztő játékokkal, valamint elméleti ismeretekkel.

Szülői „Felkarolda”- elméleti és gyakorlati megsegítés -Szülői Klub bevezetése, szervezése. Interaktív foglalkozásokkal, elméleti és gyakorlati bemutatókkal.

„Felkarolda” kuckó kialakítása az óvodában, ahol a szülők ismeretekhez juthatnak, a gyermekükkel közösen kipróbálhatnak fejlesztő játékokat. Gyakorlati tanácsadás, szülői konzultáció biztosítása, egyéni igények felmérése alapján.

Betekintő: A tanítónők bevonásával – Óvodai délelőtt - közös tevékenység megvalósítása – ismerkedés- Pedagógusok közös tevékenysége a nagycsoportos gyermekekkel. Élményszerzés. Iskolalátogatás megszervezése. -**Zökkenőmentes óvoda - iskolai átmenet elősegítése**

2.5/2. ANIKÓ UTCAI TAGÓVODÁNKBAN

A **Magyar Mozgáskotta módszer** tagóvodánkban jelentős szerepet kap, mivel általa nap, mint nap többet tudunk nyújtani a ránk bízott gyermekeknek és maximálisan tudjuk érvényesíteni a gyermekközpontú szemléletünket. Ez egy komplex mozgás és személyiségfejlesztő program.

Az innovációnk lehetőséget biztosít arra, hogy az eltérő fejlődésmenetű gyermekeinknél megtámogassuk az egyéni adottságok kibontakozását, tanulási képességek mozgással történő megsegítését, illetve összekapcsoljuk a mozgást, az egészséges életmód kialakításával és a környezettudatos magatartás megalapozásával. Óvodánkban heti rendszerességgel megvalósul a Mozgáskotta foglalkozás, de az eszközeit bármelyik óvodai tevékenység keretében kiegészítő elemként is nagyon jól fel tudjuk használni.

Olyan tervszerű és hatékony módszert kínál nekünk, pedagógusoknak, amely a kisgyermekkor testi és pszichológiai sajátosságaihoz alkalmazkodva játékos módon fejleszti a gyermekek testi, kognitív, affektív és viselkedési funkcióit.

Általa a mozgás és a sport a nevelés egészébe helyezve, a mindennapok meghatározó élményévé válik.

A széleskörű játékos fejlesztési formák megteremtik annak lehetőségét, hogy minden gyermek sikerélményhez jusson, ami további motivációs bázisul szolgál a gyerekek fejlesztésében.

Azoknak a gyerekeknek is élvezetes és hasznos fejlesztési alternatívát kínál, akik a megszokott teljesítményközpontú mozgásoktatásban kevésbé jeleskednek, esetleg elfordulnak attól.

A folyamatos és tervszerű alkalmazásnak köszönhetően a gyerekek sikert, sikerre halmoznak, még azok is, akik a hagyományos mozgásfoglalkozásokon nem tudnak jól teljesíteni.

Ebben a varázslatos világban minden gyermek kiteljesedik és valami új, valami más oldalról tudja megközelíteni a mozgást, a sportot, az egészséges- és környezettudatos magatartást.

Több, mint 20 éve a teljes eszközkészlettel rendelkezünk: kottalapok, gerendák, dobogók, marokzsákok...

A Magyar Mozgáskotta Módszernek éves kidolgozott ütemterve van, korosztályokra lebontva- ennek megfelelően állítjuk össze foglalkozásainkat.

Segítségnyújtás a mindennapi munkánkhoz, de sikeressé csak a rendkívül stabil szakmai tudással rendelkező, a program által biztosított szemlélettel azonosulni tudó, alkotásra hivatott pedagógus tudja alkalmazni, helyesen és rendeltetésszerűen használni. A módszer megfelelő használata érdekében szervezünk folyamatos szakmai bemutatókat, konzultációkat és ez által, folyamatosan fejlesztjük magunkat is.

A Mozgáskotta módszer során használt eszközök természetes anyagokból készültek, színben, formában gazdagok és a velük való tevékenykedés a gyerekek számára rendkívül élvezetes élményt nyújtanak.

2.5/3. BIMBÓ UTCAI TAGÓVODÁNKBAN

„EGÉSZSÉG NAP”

Azért ezt a témát választottuk, mert az **„Egészséges életmódra nevelés”** Pedagógiai Programunkban is kiemelt nevelési terület, és Zöld óvodaként is prioritást élvez.

Az egészség nap lebonyolítása témához kapcsolódó tevékenységek délelőtt a gyermekeknek, délután meghívott előadókkal interaktív fórum a szülőknek. Míg a szülők az előadást hallgatják, addig az óvodapedagógusok játszótérrel tartanak a gyermekeknek egészségtudatos tartalommal.

Az okok melyek miatt szükséges volt óvodánkban a kezdeményezés elindítása:

- Egyre több a túlsúlyos, keveset mozgó gyermek.
- A gyerekek sokat ülnek Tv.- számítógép, - Tablet,- laptop előtt, sokat játszanak okos telefonon.
- A szülők sokat dolgoznak, stresszesek, kevés idő jut a családi programokra, közös játékokra, élményszerzési lehetőségekre.
- A szülők túlságosan ráhagyó, mindent megengedő nevelési attitűdje problémát jelent.

Célunk:

Esélyteremtés és hátránycsökkentés az egészségtudatos magatartás kialakításán keresztül.

A különböző szociokulturával, és a különböző egészségügyi és táplálkozás béli eltérésekkel rendelkező családok bevonása.

A sikertelen iskolakezdési tényezők minél hatékonyabb kizárása.

A szülőknél és óvodapedagógusokon keresztül elősegíteni a gyermekek optimális testi- és lelki fejlődését. Szeretnénk elérni, összehangolt együttneveléssel, a gyermekek egészséges életvitelének kialakítását. A közös élmények pozitív, erősítő, összetartó és közösségépítő hatással legyen a családokra.

Családközpontú pedagógiai munkafolyamat kialakítása elmélyítése, szülői reziliencia erősítése.

Feladataink:

Egészségmegőrzés, egészségvédelem, egészséges étkezés, betegségmegelőzés feltételeinek biztosítása (*vitaminnapok, szakemberek bevonása, szelektív hulladékgyűjtés*).

Az óvoda esélyteremtő, befogadó, hátránycsökkentő szerepének erősítése, a tanulási zavart megelőző preventív óvodai tevékenységek fejlesztésével.

- Óvoda-család kapcsolatának erősítése közös szervezett programokkal.

- A szülők ismereteinek bővítése az egészséges életmód területén, mely elősegíti az egészséges iskolakezdést.
- Megjelenik a támogató óvodai társas környezetben, a gyermek egész személyiségfejlesztésében.
- Iskolaérettségi kritériumoknak megfelelően éret, értelmi képességei fejlettek és szociálisan érett, gyermekek kezdik meg az iskolát, mely a tanulói lemorzsolódás csökkentését segítik elő. Innovatív elemek, tervezett programok folyamatosan bővülnek, alakulnak a szülők és a gyermekek érdeklődése, és a pedagógusok ötletei alapján: Óvoda pszichológus, dietetikus, személyi edző, Öko-kuckó, méhész stb. bevonásával.

2.5/4. ENYEZD UTCAI TAGÓVODÁNKBAN

„NYITOTT KAPUK” - Programsorozat

Modellnyújtás szűkebb-és tágabb környezetünk, lakókörnyezetünk, családjaink és gyermekeink, partnereink számára. A **CSALÁDI NAP** keretein belül az egészségmegőrzés,- a mozgás, a táplálkozás, a testi- lelki egyensúly szerepére, az együtt játszás fontosságára, az együtt eltöltött minőségi idő jelentőségére szeretnénk felhívni a partnereink figyelmét.

Fontos, hogy *a családokkal együttműködve pozitív modellt nyújtsunk a gyerekeknek, melynek segítségével formáljuk személyiségüket, érzékenységüket értékeink iránt.*

Sokoldalú, színes programokkal szeretnénk formálni a családok szemléletmódját, példát mutatva az együtt gondolkodásra, tevékenykedtetésre, kihasználva óvodánk „NYITOTT KAPUK,, programjaink eddigi sikerét, melynek során a családok aktívan részt vehetnek programjainkon, közreműködhetnek azok megszervezésében és lebonyolításában.

1. Újszerű Család - Óvoda kapcsolat

- ⇒ Modellnyújtás,
- ⇒ Szemléletformálás
- ⇒ Fókuszban: együttműködés, esélyteremtés, hátránycsökkentés
- ⇒ Tematikus, szervezett intézményi tevékenység, hátránycsökkentő elemeket kiemelő közösségi élmény

2. Komplex szervezetfejlesztés

- ⇒ Esélyegyenlőség
- ⇒ Szervezetfejlesztés
- ⇒ Partnerkapcsolatok fejlesztése – családokkal való kapcsolattartás, családok bevonása, ágazati és ágazatközi együttműködések
- ⇒ Partnerkapcsolatok fejlesztése –óvoda-bölcsőde; óvoda-iskola, átmenet
- ⇒ Módszertani fejlesztése

3. Innovációs folyamatok, feladatok, változások

- ⇒ Társas kapcsolatok formálásának segítése
- ⇒ Más nemzetiségek és népek előítéletmentes elfogadásának alakítása
- ⇒ Szülői körben társadalmi érzékenyítés
- ⇒ A szülőföld értékeinek átörökítése

- ⇒ A társadalmi beilleszkedést segítő szociális együttélés szabályainak érték közvetítése
- ⇒ Érzelmi nevelés
- ⇒ Szocializáció
- ⇒ Komplex képességfejlesztés
- ⇒ A peremhelyzetű családok, gyermekek lemorzsolódásának csökkentése

4. Az innováció eredményei

- ⇒ Az óvodai nevelés preventív szerepének erősítése.
- ⇒ A hálózati tanulás értékeinek alkalmazása.
- ⇒ Csökken az iskolai lemorzsolódás.
- ⇒ Szervezet teljesítőképessége, innovációs képessége, rugalmassága fokozódik.
- ⇒ A szervezeti kultúrával kapcsolatos értékrend megerősödik.
- ⇒ Közösségfejlesztés, közösségépítés valósul meg.
- ⇒ Az innováció a komplex intézményfejlesztés állandó elemévé válik.
- ⇒ Hangsúlyossá válik az óvoda esélyteremtő, befogadó szerepe és hátránykompenzációs képessége.
- ⇒ A helyi partnerség, közösség, hálózat, az élmény révén rezilienssé és együttműködővé válik.

5. FENNTARTHATÓSÁG ÉS ADAPTÁLHATÓSÁG LEHETŐSÉGEI

- ⇒ Innovatív vezetés és közösség.
- ⇒ Minimális pénzügyi háttér.
- ⇒ A fenntarthatóságához szükséges elemek biztosítása.
- ⇒ Képi dokumentáció, PPT
- ⇒ Kérdőív formájában elégedettségmérő vizsgálati lapok, PDCA MODELL.
- ⇒ Jó gyakorlatok és helyi értékek azonosítása és átvétele, az intézményi szakmai alapidokumentumok tartalma és legitimációja, valamint az új elemek pedagógiai programba való beépítése.

2.5/5. ILLYÉS GYULA TAGÓVODÁNKBAN

„Te is tudod, én is tudom, mi is tudjuk, együtt lenni jó!”

Innováció célja:

Óvodánk, újszerű szemléletmódot alakított ki a családokkal való együttműködésre a csoport összetartozásának erősítése. Elsődleges cél, hogy segítséget nyújtson az óvodapedagógusoknak abban, hogy a közös együttlétek milyen jó hatással lehetnek a gyerekekre, és milyen minta lehet a szülők számára.

- Közös programok
- A szülők aktív részvétele az óvoda életében
- Egyéni és közös értékek kialakítása
- Az innováció megjelenik az óvoda mindennapjaiban – együttnevelés
- Szülői szemlélet formálás

Az innováció tükrözi azt, hogy hogyan lehet igazán fontosnak érezni a családok szerepét a közös nevelésben. Nevelési folyamatunkban helye van az otthonról hozott ötleteknek, élményeknek, így a szülők is kompetenssé válnak az együttnevelés folyamatában.

Az innováció mintát ad a pedagógusoknak arra, hogy az óvodai nevelés csak a családokkal együttműködve fejtheti ki hatását. Ezáltal nyújt segítséget a gyermeki személyiség fejlődéséhez.

Az óvodánkban minden a gyermekekért történik, ennek feltétele a bizalom, a kölcsönös segítségnyújtás, az egyenrangú nevelőtársi viszony. Az együttműködésnek számtalan ismert változatait alkalmazzuk mi is, pl. befogadás, családi programok, ünnepek, stb. A szülőknek lehetőségük van, hogy átéljék mindazt, amit a gyermekeik.

Zöld Óvoda lévén a közös programokat ennek szellemében próbáljuk közvetíteni a gyermekek és a szülők felé. A szülők, nagyszülők természetesen nemcsak a kirándulásokon vehetnek részt, hanem az óvoda többi programjain is, hiszen nyitottak vagyunk. Nevelési programunkban kiemelt szerepet kap a külső világ tevékeny megismerése. Rendszeresen szereznek a gyermekek tapasztalatokat az őket körülvevő világról. A kirándulások, séták, felfedezőutak teret nyitnak a gyermeki kíváncsiság, képességek szabad kibontakozásának. Az élmények során szinte valamennyi nevelési színteret (érzelmi, értelmi, esztétikai, erkölcsi, testi) érinthetjük, így komplex személyiségfejlesztő hatás lehet. A gyermekek természetes környezetben, szabad lélekkel fordulhatnak, csodálkozhatnak rá a világ kis- és nagy dolgaira. A pedagógus, szülő pozitív viszonyulása a természethez, segíti a gyermeki személyiség megfelelő kibontakozását, szemléletmódjának alakulását. A szülő egyben mintát lát arra, hogy az ember és a természet békés szimbiózisban megfér.

Az innováció észrevétlenül segít a szülőknek a sikeres nevelésben, s ezáltal az együttnevelésben. Az innováció egyedi, hiszen egyben valósítja meg a Zöld óvoda szellemiségét, közel hozza a természetet a gyermekekhez, és az együttműködésre, az egyezkedésre, a nézeteltérések kezelésére, az érdekek érvényesítésére, mások érdekeinek figyelésére ad mintát, a gyermekeknek és a felnőtteknek egyaránt.

Eredményesség:

Partneri elégedettség mérésekkel, a minőség-ellenőrzés eszközrendszerével, szülők spontán visszajelzéseiből, megfigyelésekkel, hospitálásokkal lehet értékelni a működés eredményességét (fényképek)

Az innovációnak nagy szerepe van a szülők „nevelésében” - a bizalom megszerzéséért érdemes megküzdeni.

2.5/6. MELINDA UTCAI TAGÓVODÁNKBAN**„MADÁRFALU KARÁCSONYA”**

Tagóvodánk zöld óvodaként elkötelezett a környezettudatos nevelés mellett. Óvodánk fő profiljába illeszthető, és hosszabb távon is megvalósítható, innovatív programot valósítunk meg, amely tovább erősíti és építi az óvoda-iskola átmenetet, a partnerségi kapcsolatot, az általános iskolával. **A program eszmei háttere a hátránycsökkentés és az esélyteremtés jegyében zajlik.** A hangulatos, vidám együtt tevékenykedés során a gyermekek megtapasztalhatják az adott innováción keresztül hogy micsoda érték a családközpontú pedagógiai értékrend, mely alapot adhat egy gyümölcsöző, kreatív és erősen együttműködő kapcsolatrendszernek. A program a karácsonyi ünnepet célozza. A téli szünetet megelőző időszakban, egy délelőtt a környező általános iskolából, vendégül látjuk az első osztályosokat. A látogatás napján, az iskolások, közösen az óvodás nagycsoportosainkkal, óvodapedagógusok vezetésével, madárkalácsot készítenek, és madáreleséget fűznek fel. A munkában a tanítók is részt vesznek. Az iskolások és a nagycsoportosok, a hozott és előzetesen készített madáretető házikókkal megépítik az óvoda udvarán a madárfalut, az óvoda saját udvari fenyőfája köré, majd a közösen készített eleségekkel és díszekkel feldíszítik azt, egy madarász szakember irányításával, aki instrukcióival segíti a gyerekeknek a projekt szakszerű megvalósítását. Az együttműködés során a partnerség erősítésének elsődleges szerepe a jól szervezett és igényesen vezetett program mellett a prevenció, mely a korai iskolai lemorzsolódás csökkentésében vállal domináns szerepet.

Elsődlegesnek érezzük a hátrányos helyzetű, rászoruló gyermekek fejlesztését, így a 2019/2020-as nevelési évtől a hatékony fejlesztés érdekében a gyógypedagógus kezdeményezésére tagóvodánkban fejlesztőpedagógus/óvodapedagógus vette át a BTMN gyermekek egyéni fejlesztését. A gyógypedagógus által összeállított fejlesztési tervet átadja és megbeszéli az érintett fejlesztő óvodapedagógussal, a foglalkozások tartalmát, felépítését, a fejlesztő feladatokkal együtt. Az egyéni fejlesztés heti egy alkalommal az óvodai tornaszobában zajlik, ahol a szükséges eszközök adottak – tornaszerek, Minimat eszközök, képkártyák stb. Amennyiben szükséges, saját készítésű eszközzel, játékkal igyekeznek hatékonyabbá tenni a fejlesztést. Tartalma havonként változó területet érint. A változás célja, hogy több idő jusson az egyéni fejlesztésre, ezáltal hatékonyabbá váljon a felzárkóztatás, hátránycsökkentés, és eredményesebb legyen az iskolai életre való felkészülés.

2.5/7. NÉMETH LÁSZLÓ UTCAI TAGÓVODÁNKBAN**„ŐSZI ZSONGÁS” - TERMÉSÜNNEPI KIÁLLÍTÁS.**

Célunk a különböző kulturális, társadalmi háttérű és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iránti érzékenyítés, a gyerekek esélyegyenlőségének növelése:

- Hagyományok és környezeti értékek átadása
- Környezettudatos magatartás megalapozása, ennek továbbfejlesztése
- A befogadó nevelés oktatás javítása a közös készülődéssel
- A hátrányokkal küzdő gyerekek esélyegyenlőségének biztosítás lemorzsolódás csökkentése
- Óvoda-iskola átmenet zökkenőmentessé tétele

Az őszi zsongáshoz szükséges témák feldolgozását projekt módszer alkalmazásával valósítjuk meg. Ez a jó gyakorlat az integráció, hátránykompenzáció, és a prevenció oldaláról is támogatja a sajátos nevelési igényű gyermekek hatékony együttnevelését, kiválóan alkalmas a különböző kognitív kompetenciák fejlesztésére: ismeretszerzési igény, érdeklődés, képzelet, figyelem, emlékezet, gondolkodás.

Minden gyermek a saját képességei, érdeklődése, motiváltsága alapján vesz részt, így a személyes kompetenciák fejlődnek: kitartás, önismeret, önbizalom, önfegyelem, énkép, siker-kudarccal egyensúlya.

A projekt elemei:

- Őszi munkálatokba betekintés
- Egészségnap keretében termékek feldolgozása
- Termésbábok barkácsolása kiállításra
- Kiállításon interaktív játszószarok
- Vendégek oktatási intézményekből
- Néptánc
- Bábelőadás

A jó gyakorlat során a természet élményszerű megismerésére, a cselekvésből kiinduló gondolkodásra, a felfedező tanulásra helyezzük a hangsúlyt. A tevékenységek biztosítják a különböző szociokulturális környezetből érkező, hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermekek sikerélményhez jutását, pozitív énképének kialakítását, a tevékenységben való aktív részvételét sikerélményt nyújtó tevékenykedést. A program széleskörű társadalmi csoportokat mozgat meg, új gondolkodásmódot, más szemléletet alakít ki. Hálózatot épít, együttműködést generál, aktív támogatást biztosít az *együttnevelés megvalósításában érdekelt valamennyi szereplőnek*. A közös munka során szülő, pedagógus megismerheti a partner értékrendjét, elvárásait.

2.5/8. SIKLÓSI ÚTI TAGÓVODÁNKBAN

Nevelőtestületünkre jellemző a permanens innovatív lehetőségek keresése, gyermekeink korszerű módszerekkel való fejlesztése. Évtizedek óta permanens, sikeres EU pályázataink megvalósításával, fenntartható eredményeinek beépítésével, innovatív módszerek kidolgozásával, alkalmazásával alakítottuk ki sajátos arculatunkat.

- **Saját kidolgozású, speciális egészségnevelési, mozgásfejlesztési programunkat**, amely különös figyelmet fordít a gyermekek statikai fejlettségére, állapotára, gerinctartására – 1987 óta alkalmazzuk minden óvodai csoportunkban.

A **preventív torna** láb- és tartásjavítást foglal magába, megelőzi a lúdtalp, bokasüllyedés, harántboltozat süllyedés, valamint a gerincferdülés kialakulását célzott gyakorlatokkal, mindennapos alkalmazással.

Óvodánk 1997-től a városban elsőként vállalta fel a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálását normál óvodai csoportokban. Ennek megfelelően a nevelőtestület célzottan képezte tovább magát e területen is, így úttörőként álltunk ki az **inkluzív nevelés** mellett.

Az óvodapedagógusaink az **egyéni differenciálás** talaján az egyéni kibontakoztatás és fejlesztés szemléletét képviselik.

- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekeinknél egyéni fejlesztési tervek alapján, személyre szabottan végezzük a **hátránykompenzálást és a tehetséggondozást**.

⇒ Óvodánk kizárólagos innovációja- a „**Veronika zeneprojekt**”, nemzetközi elismertséget élvez, bázisóvodaként fontos szerepet töltünk be az óvóképzésben is. 2001-től alkalmazzuk a „Veronika zeneprojekt” zenepedagógiai módszereit, amely a zene,- mozgás- kommunikáció egységeként készség és képességfejlesztést, komplex személyiségfejlesztést eredményez a gyermekeknél.

2010 óta hangsúlyozzuk óvodánkban a környezet –és egészségtudatos magatartás alakítását– e témákban sikeresen kidolgozott és megvalósított **EU projektjeink** eredményeit építjük be mindennapos nevelőmunkánkba és egészítjük ki a **Zöld Óvoda** címünk kritériumainak teljesítésével.

Az egészségtudatos magatartás magasabb szintű kialakítása a mentális egészséget is magában foglalja, ezért a **Boldog Óvoda** címet is elnyertük.

Óvodánk minden csoportjában sor kerül a **Boldogóra foglalkozásokra, amelyeket a sikerorientált, pozitív életszemléletű gyermekek lelki fejlődése, belső jóléte érdekében végzünk.**

„Arra törekszünk, hogy a boldogságórák derűs és élmény gazdag feladatai, játécai, valamint gyakorlatai fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermekeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.”

/Prof. Dr. Bagdy Emőke, /

Hisszük és valljuk, hogy a megfelelő viselkedésminták utánzása és tudatos beépítése hozzájárul gyermekeink a környezethez és az egészséges élethez való pozitív érzelmi viszony kialakításához és fenntartásához.

3. KÜLDETÉSNYILATKOZAUNK, GYERMEKKÉPÜNK, ÓVODAKÉPÜNK

Küldetésnyilatkozatunk

Gyermekeközpontú, befogadó óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva, hogy minden gyermek magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesüljön, esetleg meglévő hátrányai csökkenjenek. Befogadó nevelésünk során, nagy hangsúlyt fektetünk az esélyegyenlőség és méltányos óvodai nevelés biztosítására. Az óvoda preventív szerepének megerősítésére törekszünk, amellyel elősegítjük a korai lemorzsolódás csökkenését.

Nagy hangsúlyt fektetünk az érzelemben gazdag, biztonságot nyújtó légkör megteremtésére, ahol a gyermek önálló, boldog kiforrott személyiséggé válhat.

Nem adunk helyet semmiféle előítélet kialakulásának.

Gyermekeképünk

Filozófiánk kiindulópontja, hogy az ember mással nem helyettesíthető, minden gyermek egyedi, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben fejlődő személyiség.

BOLDOG ÓVÓDA – Boldogságóra foglalkozások hatására a gyermekek lelki élete kifinomultabbá válik, társaik iránt nő az érzékenységük és az empátiájuk. Gyermeki kapcsolataik alakításában az érzelmi megértés érvényesül.

A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó, ezért spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatásokkal segítjük, hogy kiegyensúlyozott, magabiztos személyiséggé váljanak, amely alapul szolgál testi, értelmi és szocializációs fejlődésükhöz.

A gyermeki személyiség kibontakoztatása során figyelembe vesszük az életkori és egyéni sajátosságokat, valamint a gyermekek eltérő fejlődési ütemét.

Nevelőmunkánkat akkor tartjuk sikeresnek, ha gyermekeink tudnak örülni, felfedezik az őket körülvevő világot. Képesek önmaguk és mások elfogadására, az együttműködésre. Jól tudnak alkalmazkodni környezetükhöz, jól érzik magukat a gyermekeközösségben.

A gyermekek a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, valamint a tárgyi kultúra értékein keresztül, az őket körülvevő világgal ismerkednek.

Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik *(esetenként 2,5)* életévétől az iskolába lépésig.

Intézményünk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Pedagógiai programunk a környezeti nevelést kiemelten „kezeli”, erre építi a fejlődést elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget, előtérbe helyezi a helyi értékek megismerését, védelmét és megőrzését.

Az óvodáskorban, óvodánk miközben teljesíti óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióit, megteremtjük gyermekeinkben a kisiskoláskorhoz szükséges pszichikus feltételeket, zökkenőmentes óvoda-iskola átmenet biztosításával.

A szülői reziliencia elérése érdekében, a szülői és nevelői kapcsolatok minőségére és mélységére törekszünk. Ezt elősegítjük a befogadó neveléssel és a személyes értékek kibontakoztatásával, érzelmi támogatással, a gyermekek harmonikus fejlődése érdekében.

Biztosítjuk a jól működő, biztonságot és támogató közösséget nyújtó óvodai közeg működtetését.

4. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK**Alapelveink**

- ☞ A gyermeknek joga van az életkorának és fejlettségének megfelelő óvodai életrendhez, biztonságos, egészséges környezethez, a szabad játékhoz, a gyermek személyiségéhez igazított pedagógiai hatások alkalmazásához.
- ☞ Az óvodai nevelés gyermekközpontú, inkluzív, a családi nevelést kiegészítő, a szülővel együttműködő.
A gyermeket óvja, védi, tiszteli, szereti, megbecsüli. Elősegíti sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségének kibontakoztatását.
Az életkori és egyéni sajátosságokat, az eltérő fejlődési ütemet figyelembe veszi.
Felelős a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi, anyanyelvi, értelmi fejlődéséért.
- ☞ Biztosítja az egyenlő hozzáférést a nemzeti, etnikai kisebbségnek, valamint a migránsszülők gyermekeinek, valamint az önazonosság megőrzését, ápolását, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.
- ☞ Megteremti a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált óvodai nevelését, a másságot elfogadó környezetet, amelyek elősegítik a harmonikus személyiségfejlődésüket.
- ☞ **Az életben szükséges kompetenciák fejlesztése, derű és életszeretet kibontakoztatása, boldogságra képes emberré válás.**
- ☞ Méltányos óvodai nevelés, esélyegyenlőség biztosítása, hátránykompenzáció – korai lemorzsolódás csökkentése
- ☞ Szülői reziliencia erősítése
- ☞ **Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása.**
Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata. Az erőforrás-takarékosság és a hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése. A környezetvédelemhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás magalapozása, fenntarthatóságára nevelés.

Céljaink	Feladataink
⇒ Óvodás gyermekeink sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése ⇒ Szeretetteljes, inkluzív, bizalommal teli, a gyermek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés ⇒ Gyermeki személyiségük kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vétele (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink ellátását). ⇒ Prevenció, hátránycsökkentő óvodai nevelés. ⇒ Az életszerűség, az érzelmi megközelítés, a természetes helyzetek domináljanak a tevékenységeinkben, kiemelten a játékokban megvalósuló tanulási folyamatokban ⇒ Gyermekeink érzelmi biztonságban, világra érzékenyen, egészséges körülmények között önmagukhoz mérten fejlődjenek a sikeres iskolakezdés érdekében ⇒ Pozitív énképpel rendelkező gyermek. ⇒ Óvodához való kötődés erősítése ⇒ A speciális nevelési szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz igazodó pedagógiai segítségnyújtás, szocializálás, az óvoda előremutató, hatékony kapcsolatrendszerével ⇒ A színvonalas óvodai nevelés, tagóvodáink sajátos arculatának megőrzésével ⇒ Holisztikus szemlélettel, ökológiai gondolkodásmóddal történő nevelés. A fenntarthatóságra nevelés eszmeiségének megfelelő óvodai életvitel, a gyermekek környezettudatos magatartásának alapozása.	- Az inkluzív miliő megteremtése, amelyben minden gyermekünk biztonságban, felszabadultan tevékenykedhet, egészségesen fejlődhet - A szabad játék biztosítása folyamatos életszervezésben, megteremteni a tevékenységekhez szükséges eszközöket, körülményeket, rugalmas napirendet. - Meghatározni a műveltségtartalmak átadásának szervezeti kereteit - A gyermekeink szükségleteinek megfelelő egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés átfogó tervezése, gyermekek megismerése, fejlesztése. - Hátránykompenzálás, esélyteremtés során felmerülő igények, elvárások azonosítása után, egyéni képességekhez igazodó élményt adó tevékenységekben megvalósuló tanulás biztosítása - Befogadó pedagógiai környezet kialakítása, - Egyenlő hozzáférés biztosítása - Pozitív pszichológia módszereinek alkalmazása - Aktív közösségi tevékenységek biztosítása - Személyi és tárgyi feltételek biztosítása - A gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése. Szakmai szakszolgálatokkal való kapcsolat erősítése - A gyermek személyére szabott egyéni fejlesztő program kidolgozása, tehetséggondozás - Partneri igények ésszerű megvalósítása - Bölcsőde-óvoda, óvoda – iskola átmenet zavartalan biztosítása - Az intézmény jogszerű, törvényes, gazdaságos működtetése - A szülők, gyermekek szociális, társadalmi helyzetének, környezeti elvárásoknak figyelembevétele - A tagóvodák sajátos arculatának megjelenítése a pedagógiai munka tervezésében- értékelésében, módszereiben - A fenntarthatóságra nevelés hassa át a napi óvodai élet minden tevékenységét. A környezettudatos nevelésünket szolgáló zöld programok tartalmas megvalósítása.

5. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

5.1. Egészséges életmód alakítsa

Céljaink	Feladataink
⇒ A gyerekek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a belső igény kialakítása az egészséges életmód természetes befogadására és követésére (a gyermekek optimális testi-és lelki fejlődése érdekében) ⇒ Az egészséges életvitel iránti igény kifejlődése ⇒ Gyermekeink környezettudatos magatartásának, egészséges életvitelének megalapozása. A változatos, egészséges étkezés elfogadtatása, megszerettetése. ⇒ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, komplex fejlesztése, hátrányok kompenzálása, tehetséggondozás ⇒ A szülővel pozitív töltésű nevelőpartneri viszonyban megalapozzuk gyermekeink környezettudatos magatartását ⇒ A változatos, egészséges étkezés biztosítása, elfogadtatása, megszerettetése.	- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, testi képességeinek elősegítése, prevenció, korrekció - A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése - A testi képességek fejlődésének segítése - A gyermekek egészségtudatos magatartásának kialakítása, megőrzése, védelme. Teljeskörű egészségfejlesztés. A betegség megelőzés szokásainak alakítása - Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, a fogmosás az étkezés, az öltözködés, a pihenés szokásainak alakítása - A magas cukortartalmú ételek, italok, magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése - A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése - A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása - Megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve, speciális, egyénre szabott nevelési feladatok ellátása - Sajátos nevelési igényű gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, a fejlesztés az egész napi folyamatba való integrálása, differenciálása - A szülők bevonásával, óvodai konyhakert, fűszer-, gyógynövénykert művelésével, vagy zöldség-, gyümölcsnapok tartásával, a szülőknek adott étrendi tanácsokkal a gyermekek egészséges életvitelének támogatása. Gyümölcs és zöldségfogyasztásának ösztönzése. - Tejtermékek fogyasztásának ösztönzése

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése	
A helyes életritmus kialakítása	- Folyamatos és rugalmas napirend kialakítása, az ismétlődő tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a gyermek élettani szükségleteire, valamint az intézmény nyitva tartására. - Nyugodt biztonságos légkörben történő, a gyermekek életkorához igazított szokás – normarendszer felállítása, figyelembe véve a gyermek egyéni fejlettségét. - Az egészséges állapot örömteli megélése, harmonikus élet értéké váló tisztelete.
Gondozás - Testápolás - Öltözködés - Életmód	- Bensőséges, inkluzív, bizalmas kapcsolat kialakítása gyermek – óvónő, gyermek – pedagógiai munkát közvetlen segítő (dajka), gyermek - gyermek között. - A gyermek testi komfortérzetének kielégítése. - A korosztályoknak megfelelő szinten → szokások gyakoroltatása testápolás, tisztálkodás, fogmosás, öltözködés, kulturált étkezés, önkiszolgálás - A személyi és tárgyi feltételek folyamatos biztosítása – felügyelet és segítségnyújtás a gyermekek higiénikus környezetében. <i>A mosdóban a környezetbarát (takarékos, illetve erős vegyszerekben szegény) berendezések, a kézmosás, a fogmosás víztakarékos módjának megtanulása, gyakorlása legyen.</i> - Egyéni sajátosságok megismerése, rendszeres súly és magasságmérés elvégzése. - Öltözködéskor az egyéni tempó figyelembevétele, a praktikus, izléses ruházat kihangsúlyozása. - Étkezésnél lehetőség szerint a folyamatosság, önkiszolgálásra nevelés biztosítása, a kulturált étkezési szokások kialakítása, rögzítése. <i>(Gyümölcs, és zöldségfogyasztási szokások, alapvetően fontos fogyasztói, táplálkozási, ételminőség-higiéniai, hulladékkezelési szokások kialakítása, ételkészítési ismeretekre nevelés, szoktatás.)</i> - A gondozás minden területén az egyéni adottságok, életkori sajátosságok figyelembevétele. - Egészségmegőrzés, egészségvédelem, egészséges étkezés, betegségmegelőzés feltételeinek biztosítása /vitaminnapok, szakemberek bevonása./ <i>(Tudatos vásárlás, szelektív hulladékgyűjtés.)</i>
Testi nevelés - Mozgás, edzés - Levegőzés - Egészségnevelés - Só szoba - Pihenés	- A gyermek testi szükségleteinek, természetes mozgásigényének kielégítése, harmonikus, összerendezett mozgásfejlődésének elősegítése, egészségük védelme, edzése, pihenésük biztosítása. - A testi szükségletek és a természetes mozgásigény kielégítését a gyermek fejlettségének, sérülés - specifikumának megfelelően, mozgásra inspiráló biztonságos környezetben végezzük. - Lehetőség nyújtása a biztonságos, mindennapos mozgásos tevékenységre szabad és kötött formában egyaránt. - Az évszaknak megfelelően, az időjárás függvényében a szabadlevegőn való tartózkodás – lég, - napfürdő, párapu biztosítása, a csoportszobák rendszeres szellőztetése. <i>(Levegő, a víz edzőhatása, só szoba használata).</i> - Az óvoda helyeinek kifogástalan tisztaságának biztosítása, az eszközök, használati tárgyak folyamatos ellenőrzése, karbantartása, balesetforrások elhárítása. - A gyermekek pihenése érdekében nyugodt légkör és alvásidő biztosítása, halk zene és mese, testi kontaktus lehetősége.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek. A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat, zsebkendőjüket önállóan használják.
- ⇒ Ismerik és alkalmazzák a kulturált étkezés szokásait, szabályait, esztétikusan terítenek, kulturáltan étkeznek. Készség szinten használják a kanalat, villát, óvodáskor végére a kést. Önállóan döntenek el, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek folyadékot. Egészségesen étkeznek.
- ⇒ Teljesen önállóan öltöznek, tudják ruhájukat ki - be - gombolni, cipőjüket befűzni, bekötni, ruhájukat esztétikusan összehajtani helyükre tenni. Ügyelnek saját külsejükre. Önállóan tisztálkodnak.
- ⇒ A gyermekek életkori és egyéni képességeinek megfelelő testi képességek kialakulnak.
- ⇒ Képesé válnak a saját magukkal kapcsolatos, - testápolási, étkezési, öltözködési, betegségmegelőzési, egészség-megőrzési, teendők ellátására.
- ⇒ Szeretik és óvják környezetüket, igyekeznek benne rendet tartani. Kialakul a gyermekek környezettudatos szemlélete,- a természet védelméhez, megóvásához kapcsolt szokások rögzülnek. Egészségesen, tudatosan étkeznek.
- ⇒ Hozzászoknak az óvodai elvárásokhoz, az elemi szokások és szabályok betartására törekszenek.
- ⇒ Mozgásuk harmonikus, összerendezett.
- ⇒ Elősegítjük azt, hogy a későbbi életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni.
- ⇒ A speciális nevelést igénybe vevő gyermekek - sajátos nevelési igényű gyermekek és kiemelt figyelmet igénylő gyermekek - önmagukhoz képest az óvodai élet minden területén fejlődnek, belsővé válik az egészségtudatos magatartás.

5.2. Egészségfejlesztési programunk

Célunk: A teljes körű egészségfejlesztés, hogy az óvodánkban eltöltött idő alatt minden gyermekünk részesüljön a teljes testi-lelki jólétet, egészségét, egészségi állapotát kedvezően befolyásoló egészségfejlesztő tevékenységekben.

Korszerű egészségnevelési elveket figyelembe véve arra törekszünk, hogy az egészségfejlesztés és annak megvalósulási formái az óvodai nevelés folyamatában rendszeresen működjenek, a gyermek és a szülő részvételével az egészségi állapot erősítésére, fejlesztésére szolgáljanak.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek egészséghez, biztonsághoz való jogára, ez alapján végezzük a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatainkat, tevékenységeket.

Egészségfejlesztés kiterjed a következő területekre:

- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos mozgás
- Testi és lelki egészségfejlesztés
- Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás
- Személyi és környezeti higiéné
- Egészség megóvására nevelés
- Bántalmazás megelőzése

Az egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek életkori, biológiai és társadalmi sajátosságait- folyamata az óvodai nevelésben kulcskompetencia kialakítását igényli- sajátos szemlélet és magatartásforma.

Egészség fogalma:

„Az egészség a teljes testi, mentális és szociális jóllét állapota, és nem csupán betegség- vagy fogyatékosság-nélküliség.” WHO

Az egészség:

- biológiai egészség: a szervezetünk megfelelő működése
- lelki egészség: személyes világnézetünk, magatartási alapelveink összessége
- mentális egészség: a tiszta és következetes gondolkodásra való képesség
- emocionális egészség: az érzések felismerésének, illetve azok megfelelő kifejezésének a képessége
- szociális egészség: másokkal való kapcsolatok kialakításának egészsége

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS KIEMELT FELADATAI		
SZOMATIKUS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS	SZOCIÁLHIGIÉNÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS	PSZICHO-HIGIÉNÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS
Személyi higiénia fejlesztése	Egészséges életvezetés	Esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés
Környezeti higiénia fejlesztése	Stressz kezelés	Egészségnépszerűsítő feladatok tevékenységek
Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása	Egészségre káros szokások megelőzése	
A betegségek megelőzésére nevelés	Érzelmi nevelés	
Napi rendszeres testmozgás, testedzés		
Balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás		

A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezése az igazgató feladata az SZMSZ –ben leírtak alapján. Lehetőség szerint évente egyszer fogászati és általános szűrővizsgálat megszervezése javasolt.

5.3.Érzelmi, erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés

Céljaink	Feladataink
⇒ Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt légkörben, állandó értékrend mellett, a gyermekek erkölcsi, érzelmi és akarati tulajdonságainak fejlesztése. ⇒ Szociális érdeklődés felkeltése ⇒ Gyermekeink közösségi életre való felkészítése ⇒ Az emberei különbözőségeket értsék, elfogadják, tiszteljék, kezeljék azt természetesen. ⇒ Inkluzív pedagógia megvalósítása. ⇒ Kötődjenek szülőföldjükhöz, érzelmi, erkölcsi kötelék fűzze őket hazájukhoz, lakóhelyükhöz, a magyar kultúrához, keresztényi kulturális értékekhez, családjukhoz. ⇒ A környezethez fűződő pozitív érzelmek alakítása, a természeti környezet tisztelete. Ítélik el a nem kívánatos viselkedést, különösen az élőlények bántalmazását, a szemetelést, vízpazarlást. ⇒ Holisztikus szemlélet alakítása. ⇒ A környezettudatos életvitel és viselkedés formálása, erkölcsi tulajdonságok, az akarati élet, a szokás és normarendszer alapozása. ⇒ Boldog Óvoda: érzelmi intelligenciafejlesztés.	- Óvodába lépéstől kezdve pozitív érzelmek közvetítése, ezek kialakulásának elősegítése és fenntartása a gyermekben. - Egymás közötti bizalom, pozitív attitűd kiépítése: /a gyermek, a szülő és az óvoda alkalmazottai között/. - Közös élményre épülő, közös tevékenységek, közösségi napok megszervezése. - Egymás iránti tolerancia, empátiakészség kialakítása. - Gyermekeink szociális érzékenységének, ezen belül én tudatának fejlesztése, önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek támogatása. - Szűkebb és tágabb környezetük sokszínű megismerése. - Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek önálló személyiségének elfogadása differenciált fejlesztése. - A szociális viselkedéshez szükséges érzelmi, akarati tulajdonságok, kompetenciák alakítása (szükségletek, hajlamok, attitűdök, rutinok, meggyőződések). - A gyermekek erkölcsi tulajdonságainak megalapozása /együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség/. - Alapvető erkölcsi tulajdonságok, szokás és normarendszer kialakítása. - Következetes és állandó értékrend közvetítése, közös élmények biztosítása. Népi, valamint környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos hagyományápolás. - Biztonságot nyújtó, szeretetteljes csoport- és óvodai légkör fenntartása. - Boldogságóra Program bevezetése, gyakorlati alkalmazása.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Biztonságos, inkluzív, stabil, értékeket közvetítő, nyugodt légkör megteremtése óvodáskor végéig – sikeres iskolakezdésig
- A beszoktatást pozitív érzelmi hatás mellett folyamatosan és fokozatosan valósítjuk meg, igény szerint a szülők bevonásával.
- A beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek támogatása a családi háttér ismeretében, a személyiségjogok tiszteletben tartásával.
- Nevelőmunkánkban motiváló erő legyen a dicséret, a buzdítás, az érintés varázsa.
- Arra törekszünk, hogy a dolgozók attitűdje szeretetteljes, türelmes, elfogadó legyen, pozitív mintát adjanak.
- Megvalósítjuk az egyéni differenciált nevelést, támogatjuk a különbözőségek elfogadását, önérvényesítő törekvéseket, személyes kompetenciák erősödését.
- A csoport életritmusát, szokás-normarendszerét úgy alakítjuk, hogy figyelembe vesszük a gyermekek egyéni sajátosságait, rugalmas napirendjét. Biztosítjuk a szabad játékban, tevékenységekben megvalósuló tanulást.
- A gyermeki tapasztalásszerzés során, törekszünk arra, hogy a gyermekek maguk alakítsák ki az értékes normáikat.
- Óvodásainkat, a természetben és emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, szülőföldünk szeretetére, megbecsülésére neveljük.
- Változatos lehetőségekkel biztosítjuk gyermekeink számára a sok közös élmény szerzését (jeles napok, hagyományok, ünnepek, programok). A szülőkkel jó kapcsolatot alakítunk ki és tartunk fenn, annak érdekében, hogy a csoport légköre családias, derűs, érzelmi biztonságot adó legyen.
- A nehezen szocializálható, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése, fejlesztése érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk fenn a megfelelő szakemberekkel, tehetséggondozást végzünk.
- Pozitív hozzáállás, optimizmus, önbizalom, erősödése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ Gyermek szívesen jönnek óvodába. Aktívan, örömmel vesznek részt az óvodai életben.
- ⇒ Kialakul náluk a szeretet, kötődés képessége. Kapcsolataikat őszinteség jellemzi.
- ⇒ Kialakulnak erkölcsi tulajdonságaik /együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség/.
- ⇒ Megalapozódik szokás és szabályrendszerük /önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat/.
- ⇒ Megoldandó feladatként kezelik a mindennapi kihívásokat. **Boldog, határozott, pozitív énképpel rendelkező gyermek.**
- ⇒ Jól működő közösségi háló.

Képessé válnak:

- ✓ Alapvető viselkedési normák és a közösségi élet szabályainak elfogadására.
- ✓ Önálló döntéshozatalra.
- ✓ Konfliktusok kezelésére.
- ✓ Együtt játszásra, feladatvégzésre, kitartásra.
- ✓ Különbözőségek elfogadására.
- ✓ Kapcsolatok kialakítására.
- ✓ Érzelmek uralására, önfegyelemre.
- ✓ A szokás normarendszerhez való elemi alkalmazkodásra, így az SNI, HH, HHH, BTM –es gyermekeink is vidám, öntevékeny, a közösségben beilleszkedő, toleráns személyiségek lesznek.
- ✓ **A szűkebb és tágabb környezetük hagyományainak megismerésére.**
- ✓ **A természeti és társadalmi környezet megbecsülésére, védelmére való figyelés.**
- ✓ Nemzeti identitás belsővé válása.

5.4. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés	
Céljaink	Feladataink
⇒ Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése. ⇒ A megismerési folyamatokkal a gondolkodási műveletek fejlesztésével, szókincsbővítéssel, választékos kifejezőmódra, igényes kommunikációra szoktatás. ⇒ Nyelvi hátrányok csökkentése. ⇒ A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, megalapozzuk a gyermek biztonságos önkifejezését, gyarapítjuk aktív és passzív szókincsét az óvodai élet minden tevékenységében. ⇒ Az óvodai nevelés és a családi nevelés eredményeként a gyermek belső érésének elősegítése, önmagához viszonyított fejlesztése. ⇒ Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek elérése.	- Az óvodai nevelőtevékenység egészében biztosítanunk kell a kommunikáció lehetőségét, helyes mintaadással, szabálykövetítéssel, beszélő környezetben. - Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaira, valamint a meg lévő tapasztalataira és ismereteire építve, további élmények biztosítása különböző tevékenységekben és ezek élethelyzetekben való gyakorlása. - A teljes óvodai élet keretében – különösen a játék tevékenységen belül spontán és irányított ismeretnyújtás, az intellektuális tanuláshoz szükséges kognitív képességek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, kreativitás). - A beszélő környezet biztosítása. - Differenciált egyéni képességfejlesztés, egyéni fejlesztési terv alapján - Figyelem-összpontosításra motiválás. - Kommunikációs folyamatok támogatása - A kiemelkedő képességű gyermekek egyéni fejlesztése. - A természet körforgásához, a természet- és környezetvédelemhez kapcsolódó események, tevékenységek, népszokások beépítése a mindennapi tevékenységekbe, tevékenységi formákba. - A kezdeményezések komplex módon, holisztikus látásmóddal, ökológiai gondolkodásmóddal, hiteles közvetítéssel a kíváncsiságra, az érdeklődésre támaszkodva valósuljanak meg. - A család megismerése, a beszéd fejlesztése, egyéni sajátosságok, nemzeti hovatartozás figyelembe vételével. - Hatékony közös munka fenntartás a logopédussal.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Derűs, nyugodt csoportlétkör, hely és idő biztosítása a mikrocsoportos tevékenységekhez, differenciált fejlesztéshez, valamint a szabad kommunikációhoz.
- Beszédhelyzetek, kommunikációs helyzetek teremtése, beszédkezdő felkeltése, (szükség esetén logopédus bevonása). Az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés lehetőségeinek biztosítása az óvodai élet minden területén.
Természet és társadalmi környezet jelzéseinek, nonverbális közléseinek észre vettetése, megismertetése.
- Építünk a gyermeki kíváncsiságra, figyelembe véve az egyéni érdeklődéskört.
- Szociális kontaktus, kötődés, kommunikáció megvalósulása – különös tekintettel az SNI gyermekeknél.
- Életkoruknak megfelelően komplexitásra épülő tervszerű és spontán szerzett ismeretek rendszerezése, bővítése, különböző élethelyzetekben való gyakorlása. Változatos, sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, amely a későbbiekben élményként előhívható.
- A gyermekek megismerése, fejlesztése különböző tevékenységek során.
- Kiindulópont a gyermekek egyéni fejlettsége, erre alapozunk, különös tekintettel a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, migráns valamint a kiemelkedő képességű gyermekekre.
- Értelmi nevelésünk fontos kritériuma a tudatos tervezés, a pozitív megerősítés, és a szituáció érzékeny óvónői magatartás állandó jelenléte.
- A pszichikus képességstruktúrák fejlődésének egyéni nyomon követése, a szükséges fejlesztési feladatok megtervezése és beépítése a gyakorlatba.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ Korának és fejlettségnek megfelelően kialakul a pontos érzékelése, észlelése.
- ⇒ Képes vizuális, auditív differenciálásra, térbeli viszonyok felismerésére, megnevezésére.
- ⇒ A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- ⇒ Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is. Figyelme korához képest tartós.
- ⇒ Problémamegoldó gondolkodás és a kreativitás a jellemző.
- ⇒ Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- ⇒ Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol. Szókincse korának megfelelő.
- ⇒ Jól használja a metakommunikációs eszközöket, bátran szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel. A közölt információt megérti. A kommunikációt kapcsolatfelvétellel is használja. Bátran kérdez, kísérletez, felfedez.
- ⇒ Verbális emlékezete korának megfelelő. Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani. Élményeit és gondolatait is el tudja mondani.
- ⇒ Ismeri és használja az udvariasság szóbeli kifejezéseit.
- ⇒ Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- ⇒ A migráns kisgyermek is megérti az óvodai életéhez szükséges kifejezéseket, és képes magát megértetni.
- ⇒ Minden gyermek a saját képességéhez és önmagához viszonyítva fejlődik, beszéd és a kognitív képességének maximumát éri el, rugalmas beiskolázással a megfelelő intézménybe kerül – méltányos óvodai nevelés.
- ⇒ Kognitív folyamataik fejlődése következtében gondolkodásuk egyre inkább elemi konkrét gondolkodássá alakul. Ez teszi lehetővé környezetük változásainak, megértését, értelmezését, a lehetséges „jó megoldások” és saját helyük, szerepük megtalálását.

6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI KERETEI

Céljaink	Feladataink
⇒ A gyermekek életkorának és egyéni sajátosságainak megfelelő életritmus és rendszeresség kialakítása, az ismétlődések által érzelmi biztonság megteremtése ⇒ óvodakötelezettség teljesítése. ⇒ A gyermekek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez a folyamatos és rugalmas napirend, hetirend biztosítása, melyet a gyermekcsoportok óvoda pedagógusai alakítanak ki ⇒ A rugalmas napirend kialakításával megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek biztosítása, amely fejleszti a gyermekek együttműködő képességét, feladat tudatát. Növekvő időtartamú, (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével.	- Minőségi óvodai neveléshez való egyenlő hozzáférés biztosítása - A gyermekek szükségleteit, igényeit figyelembe véve a stabilitás, folyamatosság, rendszeresség, rugalmasság jegyében szervezett napirend, hetirend kialakítása - A gyermek komfortérzetéhez szükséges optimális körülmények biztosítása - Folyamatos szabad játék lehetőségeinek megteremtése - A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása - A gondozást kiemelten kezeljük, mivel az óvodapedagógus a gondozás során nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, segíti önállóságának fejlődését együttműködve a pedagógiai munkát segítő dajkával - A tevékenységbe ágyazott tanulás komplex készség és képesség fejlesztésének megteremtése (hely, idő, eszköz, élmény)
Megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése	
- Az intézmény a gyermekek érdekének megfelelően, életkoruk függvényében homogén vagy heterogén csoportokat alakít ki. - Az óvodapedagógus által szervezett tanulási tevékenységek szervezeti keretei kötetlen jellegű és kötött jellegű, 5-35 perces időtartamú. - A fejlesztési tartalmak szervezeti formái lehetnek: egyéni, páros, mikrocsoportos, frontális, valamint csoportközi szervezésű - A szervezett mozgásfejlesztés, testnevelés kis – középső - és nagycsoportban egyaránt kötött formában történik. Hetirendünkben határozzuk meg a domináns tevékenységek sorát. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki a teljes nyitva tartás alatt foglalkozik a gyerekekkel. A hetente rendszeresen visszatérő tevékenységek biztosítják a különböző fejlesztési tartalmak harmonikus egyensúlyát. A heti rendben meghatározott domináns tevékenységek, az aktualitástól, spontaneitástól a szituációktól a gyermekek igényeitől, illetve az időpontokhoz kötött gyermekprogramoktól függően változhatnak. Fontosnak tartjuk a komplexitásban rejlő lehetőségeket, valamint a szabad játék kitüntetett szerepét. Heterogén csoport összetétel esetén a gyerekek életkorának és fejlettségének függvényében alakul a választható tevékenységek aránya. Napirendünk biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekhez. Rugalmassága a gyermek életkorához, szükségleteihez igazodik – különös tekintettel a SNI, HH, HHH, migráns, kiemelt figyelmet igénylő gyerekek.	

6.1. Napirend minta

3 – 7 évesek → gyermekcsoport

Idő/óra	Tevékenység
5 ³⁰ - 6 ⁰⁰ - 7 ⁰⁰	Folyamatos érkezés, pihenés és szabad játék
7 ⁰⁰ - 10 ³⁰	Párhuzamos tevékenységek: Szabad játék, óvónő által kezdeményezett tevékenység, tízórai folyamatos vagy kötött formában, tevékenységekben megvalósuló tanulás a hetirendben rögzítettek szerint, (max. 35 perc) Mindennapi testnevelés
10 ³⁰ - 11 ⁵⁰	Öltözködés, udvari játék, levegőzés
11 ⁵⁰ - 12 ³⁰	Öltözködés, mosdóhasználat, ebéd
12 ³⁰ - 13 ⁰⁰	Előkészület a pihenéshez
13 ⁰⁰ - 14 ³⁰	Pihenés, egyéni szükséglethez igazodó ébredés
14 ³⁰ - 17 ⁰⁰	Párhuzamos tevékenységek: Át öltözés, mosdóhasználat, uzsonna, szabad játék, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység

Nyári napirend (június 1.-től, augusztus 31.-ig)

Idő/óra	Tevékenység
5 ³⁰ - 6 ⁰⁰ - 7 ⁰⁰	Folyamatos érkezés, pihenés és szabad játék
7 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	Párhuzamos tevékenységek: Játék a szabadban, tízórai folyamatos és kötött formában, nap és vízfürdő (zuhanyzás, párapu), egyéb szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység, mosdóhasználat
12 ⁰⁰ - 12 ³⁰	Előkészület az ebédhez
12 ³⁰ - 13 ⁰⁰	Ebéd
13 ⁰⁰ - 14 ⁴⁵	Előkészület a pihenéshez, pihenés, Egyéni szükséglethez igazodó ébredés
14 ⁴⁵ - 17 ⁰⁰	Párhuzamos tevékenységek: Mosdóhasználat, uzsonna, játék a szabadban, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység

6.2. Hetirend minta

Csoport	Kötetlen tevékenységek	Heti alkalom	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	Heti alkalom
Kis	⇒ Verselés – mesélés ⇒ Mindennapi testnevelés ⇒ Ének - zene, énekes játék, gyermektánc ⇒ Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ⇒ Külső világ tevékeny megismerése	Naponta Naponta 1 1 1	Mozgás	1
Középső	⇒ Verselés – mesélés ⇒ Mindennapi testnevelés ⇒ Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ⇒ Külső világ tevékeny megismerése ⇒ Matematika tartalmú tapasztalatok ⇒ Ének - zene, énekes játék, gyermektánc	Naponta Naponta 1 1 1 1	Mozgás	1
Nagy	⇒ Verselés – mesélés ⇒ Mindennapi testnevelés ⇒ Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ⇒ Külső világ tevékeny megismerése ⇒ Matematika tartalmú tapasztalatok ⇒ Ének - zene, énekes játék, gyermektánc	Naponta Naponta 1 1 1 1	Mozgás	1

Az óvodás gyermek számára a **kötetlenség** a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, amely biztosítja számára a szabad játékot, a tevékenységek szabad megválasztását.

Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedtetés feltételrendszerét. Minden nap egy kiemelt nevelési terület köré csoportosítva valósítjuk meg a komplex ismeretnyújtást, amely kötetlenül és csoportos foglalkozás szervezésével kötött formában valósul meg. Az intézmények csoportnaplójának hetirendje tartalmazza a kötött formában megvalósuló tanulási tevékenységek gyakorlását.

A gyermeki tevékenység változatos formája valósul meg: egyéni, páros, csoportközi, mikrocsoportos- és csoportos szervezéssel. A tanulás lehetséges formái: a spontán játékos tapasztalatszerzés, a játékos, cselekvéses tanulás, a gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzés, az utánzások mintája, modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása, az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, gyakorlati probléma megoldás.

6. 3. AZ ÓVODAI NEVELŐMUNKA TERVEZÉSE

Célunk: A tervezés módja, formája és tartalma koherens legyen a Pedagógiai Programban megfogalmazott alapelvekkel, célokkal, feladatokkal.

Feladatunk: A pedagógiai tervezés struktúrájának kialakítása, elvek meghatározása.

PEDAGÓGIAI TERVEZÉS DOKUMENTÁLÁSÁNAK STRUKTÚRÁJA

6.3.1. Tanulási tartalmak tervezése		
Céljaink	Feladataink	Megvalósulás folyamata
Éves tematikus terv elkészítése a fejlesztő tevékenységekhez (kis- középső- nagycsoport, vegyes csoportokra)	Éves tematikus terv bontása heti ütemtervre Képesség szerinti differenciálás	A tematikus terv tartalmazza azoknak az ismereteknek a körét, amelyekkel az óvodában az óvodai élet alatt, minden gyermeknek találkoznia kell. A módszereket, témákat, a fejlesztés ütemét, eszközeit szabadon megválasztva, a szituációkat figyelembe véve, az óvodapedagógus választja meg.
Csoportok nevelési terve és értékelése		
Céljaink	Feladataink	Megvalósulás folyamata
A tanulás megvalósításában kiemelt helyet kapjon a játék, a játékban tanulás, a szenzitív módszerek, a terepi tapasztaltatás, a felfedeztetés, az élménypedagógia, a projektpedagógia alkalmazása, a kooperatív tanulás, a kompetencia program elemei. A csoportok nevelési terve tartalmazza: - nevelési célok, feladatok megvalósítását - tevékenységi formákat, megvalósításuk folyamatát, elérendő célokat	A nevelési tervek, értékelések elkészítése: ↓ - Pedagógiai Program - éves vezetői munkaterv - tematikus tervek alapján ↓ csoportos óvónők Tervezésnél az egyéni képesség szintek és érdeklődési körök figyelembe vétele.	A helyileg elkészített csoportnapló, amely tükrözi óvodánk sajátos arculatát, a Pedagógiai program általános feladatainak éves tartalmát, tevékenységek rendszerét: → Egészséges életmódra nevelés → Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés → Anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés → Játék → Tevékenységekben megvalósuló tanulás → Verselés, mesélés → Ének-zene, énekes játék, gyermektánc → Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka → Mozgás → Külső világ tevékeny megismerése → Munka jellegű tevékenységek → HH, HHH, SNI, BTM, migráns, kiemelkedő képességű gyermekek nevelésével kapcsolatos feladatok → Partnerekkel való kapcsolattartás → Gyermekvédelmi munka → Óvodai hagyományok, ünnepek, jeles napok, gyermek közösségi napok, rendezvények → Óvodán kívüli programok tervezését <u>A tervezés és az értékelés féléves!</u>

6. 3. 2. A gyermekek egyéni fejlesztési terve, az egyéni értékelés és a fejlesztés dokumentumai

Cél	Feladat	Tartalom	Fejlesztés folyamata	Értékelések, fejlesztések rögzítése
⇒ A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követése ⇒ SNI, HH, HHH, BTMN, migráns és kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése, hátránycsökkentés, felzárkóztatás, esélyteremtés ⇒ Részképesség zavarok feltárása a korrigálás érdekében ⇒ Értékelő jellemzések az iskolaérettség eldöntéséhez	→ A gyermekek aktuális fejlettségi állapotát tükröző személyiségjegyekre kiterjedő megfigyelések → Megfigyelések rögzítése félévente, illetve erről a szülők tájékoztatása → Gyermekek számára egyéni fejlesztési tervek készítése → Vizsgálati kérelmek benyújtása az eltérő fejlődési ütemű gyermekek esetében → Szülő, iskola kérésére fejlesztési javaslatot tartalmazó dokumentumok elkészítése, átadása	→ Anamnézis → Adatlap → Gyermekek fejlődését nyomon követő értékelő dokumentum, és arra épülő egyéni fejlesztési terv ↓ Átfogja az óvodáskor teljes időtartamát → Vizsgálati kérelmek → Szakvélemények → Értékelő jellemzés a gyermek iskolaérettségéről	→ Óvodával való ismerkedés (befogadás) → Nevelési feladatok megvalósítása a tervezések alapján → Gyermekek egyéni fejlődésének megfigyelése, megfigyelések rögzítése, értékelése → Egyéni fejlesztési tervek elkészítése → Szükség esetén szakemberek bevonása	→ Féléves pedagógiai tervezések → Egyéni értékelő lap → Egyéni fejlesztési terv → A gyermekek fejlődését elősegítő intézkedések rögzítése → Gyermekevédelmi munkaterv → Csoportról szóló bejegyzések → Javaslatok, észrevételek (óvodapedagógus, segítő szakemberek)

Egyéni megfigyelési szempontok a gyermek fejlődésének megítélésében	Egyéni fejlesztési javaslatok az elkészült diagnózisok figyelembe vételével	Az egyéni bánásmód gyakorlata
→ <u>nagymozgások</u>: általános erőnlét, természetes mozgások, elemi mozgások, nagymozgásos feladatok, irányított mozgások, oldaliság → <u>finommozgás</u>: szem-kéz koordináció, kézügyesség, ábrázoló tevékenység, emberábrázolás, eszközhasználat → <u>társas kapcsolatok</u>: normakövetés, napirend, önállóság, társas kommunikáció, kezdeményező képesség, udvariasság, szerepvállalás → <u>érzelmek, motiváció</u>: érzelmi dinamika, habitus, reflexiós képesség, problémahelyzet, konfliktushelyzet, feladattudat → <u>gondolkodás</u>: ismeretek az élő-élettelen környezetről, halmazok, valóságtudat, szabályalkotás, összehasonlítás, megkülönböztetés, családi relációk, → <u>pszichikus funkció</u>: érdeklődés, emlékezet, képzelet, problémamegoldó képesség → <u>érzékszervi szféra</u>: testséma, hallás-látásérzékelés, tapintás, koordinációs észlelés, → <u>verbális képesség</u>: beszéderítés, kifejező képesség, beszéd alaki jellemzői, nyelvtani alkalmazás, új ismeretek	→ <u>testi képességek fejlesztése</u>: szem-kéz koordináció, ábrázoló tevékenység, mozgáskoordináció, finommotorika, elemi mozgások, irányított mozgások, oldaliság → <u>szociális képesség</u>: játékhelyzetek, önállóság a játékban, kezdeményező képesség, napirend, társas kommunikáció, konfliktus helyzetek, udvariasság, normakövetés, szerepvállalás, → <u>értelmi képességek</u>: közvetlen környezet, családi relációk, tevékenységek-foglalkozások, halmazok, szabályalkotás, érdeklődés, emlékezet, érzékelés → <u>verbális képességek</u>: kifejező képesség, összefüggések megértése, beszéd alaki jellemzői, beszéderítés → <u>nyelvtani alkalmazások, új ismeretek szóbelisége</u>	⇒ egyéni megfigyelés, tényfeltárás (változatos módszerekkel, különböző területekről, különféle tevékenységekben) ⇒ kapott adatok elemzése, rögzítése ⇒ eredmények összegzése ⇒ fejlesztési területek kijelölése ⇒ egyéni fejlesztési terv összeállítása ⇒ fejlesztési tervben megfogalmazottak megvalósítása ⇒ eredmények értékelése ⇒ további teendők megfogalmazása

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

7.1. Játék

Az óvodában a szabad játék a leghatékonyabb eszköz a gyermekek nevelésére. Kiemelt tevékenység, mely biztosítja a gyermekek önmegvalósítását, érzelmeik, vágyaik, lelki állapotuk önkifejezésének lehetőségét és fejlettségüknek legfőbb mutatója.

Céljaink	Feladataink
⇒ A szabad játék, mint örömforrás erősítse a gyermekek pszichikumát, kreativitását, adjon hosszantartó, zavartalan élményt, járuljon hozzá a kiegyensúlyozott, boldog óvodáskor megéléséhez ⇒ Örömteli játéklehetőségek nyújtása, mely az egész személyiségre hat, élményt ad. ⇒ Gyermekeink számára legyen a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, mozgást az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység ⇒ SNI, HH, HHH, migráns gyermekek számára a szabad játék biztosítása legyen a szocializáció elsődleges színtere	- A szabad elmélyült, önkéntes, spontán, folyamatos játék lehetőség biztosítása - A játék feltételrendszerének megteremtése, hely, idő, eszköz, megfelelő csoportlélegkör, élményszerző lehetőségek a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő eszközök, anyagok biztosítása - A társas kapcsolatok fejlesztése: szeretet, barátság, empátia, tolerancia, szerepvállalás - A gyermekek számára az érzelmi biztonság megteremtése, a kérdezés, a beszélgetés, mozgásszabadság biztosítása - A szabad játékban biztosítani kell az óvodapedagógus utánozható mintáját, mely lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolat kialakulását - Az óvodapedagógus a játék folyamatában bevonható társ, segítő, kezdeményező mintát kell, hogy mutasson. - Szókincsfejlesztő, képzeletnővelő játékok. - Az óvónői kreativitásra, tapasztalatára építve a játékeszközök folyamatos fejlesztése - Játéktevékenység megszervezését biztosítjuk mozgásos játéklehetőségekkel - Fejlesztjük az SNI, HH, HHH, migráns gyermekek személyiségének differenciált fejlesztését játéktevékenységen keresztül, fejlettségtől függő, fokozódó komplexitású játékok megtanításával, megszerettetésével

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése, a fejlesztés várható eredménye

- Jó napirend kialakításával biztosítjuk a szabad játék túlsúlyának érvényesülését, hosszantartó, zavartalan játékidőt és a gyermekek számára a fejlettségüknek megfelelő játékeszközöket, a megfelelő csoportlétszámot.
- A gyermeki fantáziát segítő anyagok, eszköz élményszerző lehetőségek álljanak a gyermekek rendelkezésére. A játékeszközök folyamatos bővítésére és fejlesztésére törekszünk.
- A szabad játékokhoz megfelelő helyet, egyszerű, alakítható, gyermeki fantáziát kibontakoztató anyagokat, eszközöket, játékszereket biztosítunk, melyek lehetőséget adnak a különböző játékformákhoz: gyakorló játék, szimbolikus szerepjáték, barkácsolás, dramatizálás, bábozás, szabályjáték, konstruáló építőjáték, udvari játék.
- Az óvónő tudatos irányító, segítő jelenléte mindig a játszóik igényeihez igazodik, utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad.
- Az óvónő szituáció érzékenysége, segítse elő a különböző fejlettségű és képességű gyermekek együtt játszását, a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását.
- Rendkívül jól használhatóak szenzitív játékként az önismereti, a kommunikációs és a kreativitást fejlesztő játékok, amelyek az egész személyiség érzékenyítését eredményezik. Fontos, hogy a gyermekek ismerjék, elfogadják és szeressék önmagukat, hiszen csak akkor tudnak másokkal azonosulni, együtt érezni, csak akkor képesek másokat (növényeket, állatokat és embereket) megszeretni, megismerni, megvédeni.
- Mindegyik tevékenységi forma – tartalmából adódóan eltérő módon – alkalmas környezeti attitűdök alakítására, a zöld tartalmak megjelenítésére, közvetítésére, tudatosítására, azaz a fenntarthatóság szempontjából fontos kompetenciák fejlesztésére.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ A tartalmas játék megvalósulása érdekében óvodáskor végére a gyermekek képesek a társakkal való együtt játszásra.
- ⇒ Játékukban dominál a szimbolikus szerepjáték, kooperációs és kommunikációs képességük fejlődik.
- ⇒ Képesek a szabályok, normák elfogadására, betartására, önálló szabályozására.
- ⇒ Tiszteletben tartják egymás játékát.
- ⇒ Ismerik és alkalmazzák az udvarias magatartás formáit a játék során.
- ⇒ Az óvónő egész személyisége, kommunikációja modell értékű az együtt játszás során.

7.2. Verselés, mesélés

Céljaink	Feladataink
- A könyv, az irodalom, a művészet iránti érdeklődés megalapozása, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése. Magyarság történetének megismertetése – mondavilág. - Gyermekünk érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeik megalapozása: ▪ meseélményekkel, a versek zeneiségével ▪ a bábjáték és a dramatizálás eszközeivel - Mesék segítségével óvodásaink szemléletmódjának és világképének alakítása, szorongásaik oldása. - Gyermekünk saját vers és mesealkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása legyen számukra az önkifejezés módja. - SNI, HH, HHH, valamint különböző szociokulturális környezetből érkező gyermekünk beszédfejlesztése. - A természet szépségeinek megláttatása. - A népmesékben mindig jelen van az élővilág tisztelete.	- Az irodalmi anyag igényes összeállítása. - Az irodalom szeretetének megalapozása, olvasásra nevelés elindítása. - Népi értékek, hagyományok ápolása, magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeinek, meséinek megismertetése. - Mondókák, versek, dúdoló, rigmusok segítségével gyermekünk érzelmi biztonságának kialakítása. - Érzéki, érzelmi élmény nyújtása. - Óvodáskorú gyermekünk nyelvi kifejező képességeinek differenciált fejlesztése az irodalom eszközeivel. - Gyermekünk absztrakt gondolkodásának elősegítése, memória, kreativitás fejlődésének támogatása, belső képalkotás fejlesztése. - Mindennapos meséléssel, mondókázással verseléssel mentálhigiénájuk fenntartása. - A bábozás és a dramatizálás eszközeivel a külvilág és az emberi belsővilág legfőbb érzelmi viszonyatainak megismertetése és a megfelelő viselkedési normák elsajátítása. - A tartalmi szempontból jól megválasztott versekkel, mesékkel verbális megerősítés a természettudományos gondolkodásuk, szemléletük formálásában, új ismeretek nyújtása az őket körülvevő világról. - A gyermeket körülvevő felnőttek példamutató szóhasználat, tiszta forrásból merített versek mesék kiválasztása.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Megfelelő, érzelmi biztonságot nyújtó hely megteremtése, melynek hangulata magával ragadja a gyermeket.
- Mese bevezető (gyertyagyújtás, zeneszignál, mesepárna) alkalmazása, amely az irodalmi élmény befogadására motiválja gyermekeinket.
- Mindennapi irodalmi élmény biztosítása, homogén illetve heterogén csoportokban, kötött és kötetlen formában egyaránt.
- Változatos irodalmi anyagból válogatunk, melynek gerincét a magyar népmesekincs, mondavilág történetei alkotják, és kibővítjük a világirodalom műveivel.
- Ölbeli mondókák, játékok, dúdoló, versek gyakori ismételtetése egyénileg és mikro csoportos formában.
- Esztétikus és változatos eszközök biztosításával segítjük elő, hogy gyermekeink megjeleníthessék képileg vagy dramatikus formában irodalmi élményeiket.
- Kulturálisélmény lehetőségének megteremtése, kommunikáció különböző formáinak alakítása, beszéd és kommunikációs kedv fenntartása.
- A tartalmi szempontból jól megválasztott versek röviden, a lényegét kiemelve verbálisan is megerősítik a környezetükből származó érzékszervi tapasztalataikat, érzelmileg még közelebb hozva hozzájuk a bemutatott természeti jelenséget, történetet, segítve ezzel természettudományos gondolkodásuk, szemléletük formálódását. A mesék tanulságai az erkölcs és a tudatosság alakulása szempontjából lényegesek, egyre több környezeti témát dolgoz fel, „zöld tartalmával” érzékenyít.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ Gyermekeink szívesen ismételtetnek verseket, rigmusokat, mondókákat. Várják, igénylik a mesehallgatást.
- ⇒ Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak egymás és maguk szórakoztatására.
- ⇒ Megjegyeznek mondókákat, verseket, meséket, mondákat.
- ⇒ Tudnak meséket, történeteket kitalálni és azt mozgásban, illetve képből megjeleníteni. Képesek válnak a valós és a mesevilág közötti elvonatkoztatásra.
- ⇒ Figyelmesen végig tudják hallgatni óvónőiket és társaikat.
- ⇒ Bővül a szókincsük, fejlődik nyelvi kifejezőképességük, kialakul az összefüggő beszéd.
- ⇒ Kialakul a könyv szeretete, óvása.
- ⇒ Megismerkednek a magyarság történetével, mondavilágával, a magyar és más népek irodalmi értékeivel.
- ⇒ Az SNI gyermekeink is örömmel hallgatják a meséket, szívesen ismételtetnek verseket, mondókákat, önmagukhoz képest fejlődik verbalitásuk, kommunikációs képességük.

7.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Céljaink	Feladataink
⇒ A gyermek zenei anyanyelvének, zenei érdeklődésének, zenei ízlésének, zenéhez kapcsolódó mozgások megalapozása, formálása ⇒ Zenepedagógiai módszerek, ritmikus mozgás, tánc, ének nevelő hatásának érvényesítése ⇒ Az éneklés, zenélés váljon részévé a mindennapi tevékenységnek, a felnőtt minta spontán utánzásával ⇒ Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások felhasználása a gyermek zenei képességeinek és a zenei kreativitás alakításában ⇒ Az SNI, HH, HHH, migráns gyermekek komplex, egyéni ütemű személyiség fejlesztése a dallam, a ritmus, a mozgás és a beszéd összekapcsolásával	- Az éneklés, zenélés örömeinek, zenei érdeklődésnek felkeltése - A környezet hangjainak megfigyeltetése, a közös zenei élmény lehetőségének megteremtése - Ünnepekhez, hagyományokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó, szokások, dalok, mozgásformák, zenék megismertetése - A népdalok, néptáncok, népi gyermekjátékok éneklésével, hallgatásával a hagyományok megismertetése - A zenei képességek, (ritmusérzék, éneklési készség, szabad improvizáció, mozgás, zenei ízlés, kreatív zenei kedv) fejlesztése - Énekes játékok, közös zenélés, az óvónő éneke, vokális és hangszeres zene segítségével a közös zenei élmény biztosítása - Más népek dalainak, zenéjének megismerésén keresztül a nemzeti hovatartozás tudatának kialakítása - Változatos tevékenység formákon keresztül a mindennapi éneklés, zenélés biztosítása

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Nyugodt, kényelmes hely, meghitt légkör megteremtése, életkori sajátosságoknak megfelelő zenei anyag kiválasztása.
 - Eszközök, kellékek, hangszerek biztosítása motivációhoz, gyakorláshoz a mindennapi tevékenységekben.
 - Megfelelő hangmagasságban énekelünk, hangszerjátékunkkal színesítjük a mindennapjainkat.
 - Magyar népszokások, hagyományok, jeles napok, ünnepek dalainak, népi gyermekjátékainak, mozgásos játékaiknak összegyűjtése.
 - Ritmus hangszerek használatának a megismerése, használata. Hangszerek készítése.
 - A „Veronika” – zeneprojekt módszertani elemeinek felhasználása, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.
 - Más népek dalainak, gyermekeiknek írt műdalok, kortárs zeneműveken keresztül zenei élményhez juttatás.
 - Segítjük a gyermeket az önálló feladatmegoldásban, élményszerzésben, a felnőtt minta spontán utánzásával válják mindennapi tevékenységgé az éneklés, zenélés.
 - Zenei élményszerzés biztosítása dalok, zeneművek hallgatásával.
 - Az „ének, zene, énekes játék, gyermektánc” az értelmi és a mozgásfejlődésben, valamint az énkép alakulásában is rendkívül fontos.
- A természeti, a társadalmi környezet hangjai mindennapi tapasztalatot jelentenek számukra. **A dalok, dalos játékok tükrözik a természeti jelenségekhez, társadalmi folyamatokhoz kapcsolódó hagyományokat.**
- Természetes anyagokból, növényi részekből, hulladékokból is lehet hangszereket alkotni, esetenként a szülők bevonásával.**
- A népdalok, népi mondókák is az önazonosságot, közösséghez kötődést erősítik.
- A csoport összetételének figyelembe vételével az adott alkalomra tervezett anyag alapján az ismeretnyújtás lehet:
 - Óvodapedagógus által kezdeményezett
 - Gyermekek spontán szerveződésével
 - Kötött tevékenységként

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ A gyermekek szívesen játszanak énekes játékokat, gátlások nélkül dalolnak.
- ⇒ Megkülönböztetnek zenei fogalom párokat.
- ⇒ Dallam motívum alapján felismerik a dalokat, megkülönböztetik a zenei hangokat más zörejektől, zajoktól.
- ⇒ Érzik és alkalmazzák az egyenletes lüktetést és a dalok, mondókák ritmusát.
- ⇒ Ismernek néhány hangszert és képesek a ritmushangszerek alkalmazására.
- ⇒ Törekednek a tiszta éneklésre, képesek hat hangterjedelmű dalok előadására.
- ⇒ Tudnak egyszerű tánclépéseket, ismernek néhány térforma alakítási lehetőséget.
- ⇒ Szívesen hallgatnak zenét. Érzik a zene – mozgás – nyelv kreatív lehetőségeit.
- ⇒ SNI, HH, HHH, migráns gyermek szívesen, felszabadultan énekel, részt vesz körjátékban, örömmel használja az egyszerű hangszereket.
- ⇒ Fejlődik önbizalmuk, derűsek, nyugodtak.
- ⇒ A népdalokkal, népi mondókákkal öazonosságuk közösséghez kötődésük erősödik.

7.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Céljaink	Feladataink
⇒ Gyermekünk igényének felkeltése az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására ⇒ Vizuális tapasztalatok nyújtása, egyéni fejlettségnek, életkornak megfelelően ⇒ Gyermeki személyiség fejlesztése a szépség iránti vonzódás, művészetek iránti érdeklődés felkeltése, az alkotás örömeinek meg tapasztalása által ⇒ Ábrázolókézség, kézügyesség fejlesztése, tér-forma, színeképzetük gazdagítása, képi gondolkodásuk fejlesztése, tehetséggondozás. ⇒ SNI gyermekeinknél az ábrázoló kedv felkeltése, technikák, eszközök megismertetése.	- Az ábrázoló tevékenység feltételeinek megteremtése, folyamatos biztosítása (hely, idő, anyag, eszköz) - Gyermekünk megismertetése a vizuális eszközök használatával, különböző anyagokkal, technikai eljárásokkal - Az egyéni fejlettség figyelembe vétele, differenciált fejlesztés, tolerancia, empátia érvényesítése, tehetséggondozás - Az esztétikus környezetben igény kialakítása az alkotásra, az esztétikai élmények befogadására - Figyelem koncentráció megfelelő szintjének elérése - A gyermek ábrázolási fejlődésének figyelemmel kísérése, a gyermekmunkák elemzése, buzdítás, dicséret, pozitív megerősítés - Népművészeti elemek felhasználásával hagyományápolás, a környékbeli kézműves tevékenységek és nemzeti szimbólumok megismertetése - Finommotorika.- grafomotoros képességek fejlesztése - A környezet értékeinek megjelenítése bármilyen anyaggal, technikával

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Gyermkeink személyiség fejlesztését a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés által valósítjuk meg.
- A gyermekeink életkori sajátosságának és fejlettségének megfelelően, az ábrázolótevékenység különböző fajtáinak megtervezése (téma, technika, stb.) a szükséges feltételek megteremtése (hely, idő, anyag, eszköz).
- A foglalkozások mindhárom korcsoportban kötetlen, kötött, egyéni és mikrocsoportos formában zajlanak.
- A témák megjelölésénél építünk a gyermek élményeire, tapasztalataira, fantáziájára, ötletgazdagságára.
- A technikákkal való ismerkedés során a fokozatosság elvét tartjuk szem előtt, biztosítjuk a változatos anyag használatát, előtérbe helyezzük a természetes anyagokat.
- Az ábrázolás eszközei egész nap folyamán a gyermekeink rendelkezésére állnak, összefonódnak a játékkal, konstruálással, más művészeti és egyéb tevékenységekkel.
- Elsősorban a tevékenység, és annak öröme, az alkotás és kreatív önkifejezés, másodsorban az elkészült mű a fontos, amely felhasználható játékeszközként is. Az elkészült gyermeki alkotások kiállítása, közösségi rendezvényeken történő bemutatása.
- A tevékenységek közben fejlesztjük gyermekeink képi-plasztikai kifejezőképességét, komponáló-, térbeli tájékozódó és rendezőképességét, gyermeki élmény és fantázia világuk gazdagítását, és képi kifejezését.
- A „rajzolás, festés, mintázás, kézimunka” témáit a környezet tárja elénk. A napirend lehetőséget ad a környezet ezernyi szépsége, értéke megjelenítésére, bármilyen anyaggal, bármelyik technikával.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ Képzalkotásban egyéni módon, képességeiknek megfelelően jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- ⇒ Fejlődik képi, plasztikai valamint térbeli komponáló képességük, gazdagodik fantázia világuk.
- ⇒ Képessé válnak esztétikai élmények befogadására. Válgják belső igénnyé a társak alkotásainak megismerése.
- ⇒ Örömmel, bátran biztonságosan használják az ábrázolás eszközeit.
- ⇒ Élnek az alkotás, létrehozás lehetőségével, kialakul bennük az igényesség alkotásaik iránt.
- ⇒ Megismerik a népi, díszítő művészet alapjait, elemeit.
- ⇒ Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat.

7.5. Mozgás	
Céljaink	Feladataink
⇒ A gyermekek személyiségének fejlesztése ▪ pozitív énkép ▪ önkontroll ▪ érzelemszabályozás ▪ szabálytudat ▪ kommunikáció ▪ problémamegoldó gondolkodás ⇒ Egészséges életmód kialakítása, erősítése ⇒ A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése ⇒ A rendszeres testmozgás igényének kialakítása, erősítése ⇒ A gyermekek mozgáskultúrájának kialakítása ⇒ Mozgás közben közelebbi, közvetlenebb kapcsolat kialakítása a környezetükkel	- Az egészségfejlesztő testmozgás lehetőségeinek biztosítása az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségletek figyelembe vételével - A rendszeres és egészségfejlesztő testmozgás megfelelő tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása - A komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe - Kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása - Az összerendezett nagy- és kismozgások kialakítása, mozgáskoordináció fejlesztése - Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése /erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség, egyensúlyérzék, testtartás/ - A térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése - A testséma, a szem-kéz,- láb koordinációjának fejlesztése - A lábstatikai, tartási rendellenességek megelőzése - A gyermekek egyéni fejlettségéhez mérten az alapmozgások kialakítása, korrigálása, koordinációs zavarok csökkentése – speciális eszközök (pl.:Mozgáskotta eszközrendszere) - A mozgás és az értelmi képességek együttes fejlesztése, megismerő tevékenységek által - A szociális képességek fejlesztése, az együttműködés és a társas magatartás kialakítása - Tehetséges gyermekek sportolási lehetőségeinek segítése

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Mozgásra inspiráló biztonságos környezet biztosítása a nap folyamán a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
- Sokszínű, változatos, örömteli és érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formák, mozgásos játéklehetőségek biztosítása.
- A játék és játékosság alapvető eszközként történő értelmezése és alkalmazása.
- Balesetmentes, félelem és szorongásmentes légkör biztosítása.
- **A rendszeres és tervszerű alkalmakon túl a gyermekek környezete változatos játékos mozgásra, mozgásos játékokra biztosít lehetőséget szobában és szabadban egyaránt. Mozgás közben még közelebbi, közvetlenebb kapcsolatba kerülnek környezetükkel.**
- Foglalkozások tervezésénél a csoport fejlettségi szintjének és az egyéni szükségleteknek és képességeknek figyelembe vétele, differenciált, egyénre szabott feladatadás.
- Speciális láb-és tartásjavító gyakorlatok beépítése a foglalkozásokba, ügyelve arra, hogy a testnevelés ne veszítse el eredeti funkcióját.
- Mozgásos játékok tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása a szabad játék, a kötelező foglalkozások és a mindennapi testnevelés alkalmával.
- **Szabad játék** során gyermekeink fejlettségének, érdeklődésének és temperamentumának megfelelő játékok biztosítása.
- **Kötelező foglalkozások** heti egy - két alkalommal, (korcsoporttól függően) kötelező jelleggel történő megvalósítása, melynek anyaga az atlétikai, torna és játékos jellegű fő gyakorlatokból tevődik össze
- **Mindennapi testnevelés** során játékok, mozgásos feladatok céltudatos kiválasztása a kötelező foglalkozások fejlesztési feladataihoz igazítva.
- **Mozgásos játékok** a Veronika zeneprojekt alkalmazásának lehetőségével.
- Prevenció,- korrekció → gyógytestnevelés módszereivel.
- dr. Tóthszöllősné Varga Tünde „Mozgásfejlesztés az óvodában” szakirodalom alkalmazása az óvodákban.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- ⇒ Igényükké vált a rendszeres testmozgás. Testileg edzettek, egészségesek.
- ⇒ Mozgáskoordinációjuk a koruknak megfelelő.
- ⇒ A helyes testtartásuk kialakul. Lábboltozatuk egészségesen fejlődik.
- ⇒ Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.
- ⇒ Töreksenek a minél pontosabb végrehajtásra.
- ⇒ Játék során ügyelnek a szabályokra, ügyelnek egymás testi épségére.
- ⇒ Egyes tornaszereket ismerik, bátran, ügyesen használják.

7. 6. Külső világ tevékeny megismerése

7.6.1. Környezet megismerése

Céljaink	Feladataink
⇒ Intervenciós megsegítést magába foglaló családorientációs szemlélet ⇒ Nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeinek megismerése, szeretete és védelme. ⇒ A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása. ⇒ A természetet szerető, védő, emberi értékek, környezettudatos magatartás alakítása. ⇒ A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása. ⇒ A matematikai érdeklődés felkeltése. ⇒ A logikus gondolkodás megalapozása. ⇒ Sajátos nevelést igénylő gyermekeknél sokoldalú tapasztalás által elemi ismeretek alakítása, fejlesztése és rögzítése, egyéni fejlettségnek megfelelően. ⇒ Környezettudatosságuk alakításával, a zöld óvodai tartalmak megvalósítása <i>(pl: Madarász óvoda)</i> ⇒ Biztonságos óvoda - gyermekek közlekedéskultúrájának megalapozása és fejlesztése ⇒ Pontos kifejezések használata a gyermekeket körülvevő világ élettelen és élő jelenségeiről.	- Környezettudatos viselkedés mintáinak bemutatása - Az óvodás korú gyermekeinknek tervezhető hagyományos és helyi témák összeállítása a környezetük értékeinek felfedezése, és tudatos kapcsolása más nevelési területhez. - Megismertetjük a szülőföldet, a hazai tájat, a helyi és más népek hagyományait, szokásait, tanulják meg ezek szeretetét, védelmét - Hangsúlyt fektetünk a nemzeti, a családi és tárgyi kultúra megismerésére, ápolására, védelmére - Közös élményre épülő, közös tevékenységek biztosítunk - Természetudatos gondolkodás megalapozása (érzékenyítés, nyitottság, felelősség vállalás, tenni akarás a fennmaradás érdekében) - A gyermekeink önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. - A gyermeki érdeklődésen alapuló játékos ismeretfeldolgozás a kirándulásokon, óvodaudvaron, a csoportszobában (növényekről, állatokról, életjelenségekről, természeti jelenségekről.) - Udvari KRESZ pálya kialakítása, biztonságos közlekedés elsajátítása - Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése, játékos feldolgozása az őket körülvevő szűkebb, majd tágabb környezetről.

A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Nemzeti értékeink és hagyományaink megismertetésére nagy hangsúly fektetünk.
- A külső világ megismerését – amelybe beletartozik a matematika tartalmú tapasztalatok szerzése – óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamatként kezeljük, élünk a közösség fejlesztő erejével.
- Tudatos, tervszerű szervezéssel biztosítjuk a gyermekek környezetével kapcsolatos gazdag tevékenységrendszert, ezáltal segítjük a gyermekeinket a biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, (alkalom, idő, hely, eszköz).
- Szociális életvitel és környezeti nevelés kompetenciafejlesztése.
- Lehetőség szerint az ismeretek nyújtása szabadban, természetes környezetben történjen.
- Lehetőséget biztosítunk spontán és játékos tapasztalatszerzésre, alkalmi és folyamatos megfigyelésekre (kísérletek).
- Életkori sajátosságuknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően alkalmazzuk a természettudományos kifejezéseket, amelyek először passzív szókincsé válnak, majd beépülnek beszédükbe.
- Tapasztalataik szerzését irányítottan végezzük, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve.
- A környezeti nevelés folyamatában a gyermekek ismerkednek szűkebb, majd egyre tágabb környezetükkel. Környezettudatosságuk alakul, a zöld óvodai tartalmak „kézzelfoghatóvá” válnak. Jó lehetőséget adnak erre a sétákkal, kirándulásokkal elérhető helyszínek, amelyek a település helyi, természeti, társadalmi értékei.
- A természettudományos gondolkodásuk alapozása érdekében mindig a valós összefüggéseket ismerjék meg. A kérdéseikre adott válaszokkal lehet differenciáltan, az egyes gyermekek igényeihez, fejlettségéhez alkalmazkodni.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, a környezet tudatosan megtervezett megismerését szolgálja.
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás során, kreatív módon gyakorolhatják az eddig megszerzett ismereteiket.
- Az erdei óvoda program színhelye lehet erdő, szántó, rét, ültetvény, vízpart, épített környezet. A gyermekek fenntarthatóságra nevelésének hatékonyságát segíti, ha az erdei óvoda program mindig ugyanazon a helyszínen valósul meg. Lehetőség szerint egy csoport életében többször, minden évszakban, és akár több napon keresztül.
- A tevékenységeket változatos formában egyéni, páros, mikro csoportos szervezéssel, megfelelő hely, idő, eszköz, anyag segítségével biztosítjuk. (Homok-víz terepasztal, élősarok stb.)
- SNI, HHH, HH, migráns gyermekeinknél kiemelt jelentőségű a már elsajátított ismeretek, jártasságok, készségek állandó gyakorlása, illetve az új ismeretekbe való beépítése. Legfontosabb az elvonatkoztatás, általánosítási folyamat segítése játékban és a szociális folyamatokban.
- Természeti és társadalmi környezetünk témái óvodáinkban más-más hangsúllyal valósulnak meg.

Kiemelt területeink:

- ▽ Egészséges életmód, egészségvédelem
- ▽ Környeztünk értékeinek védelme
- ▽ Közlekedés
- ▽ Néphagyományok, népszokások, jeles napok, gyermek közösségi napok
- ▽ Növény, állat gondozása
- ▽ Termények gyűjtése, kiállítás szervezése

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ Az óvodás gyermek tudja, hol lakik, mi a pontos lakcíme, ismeri a szülei foglalkozását, óvodája nevét.
- ⇒ Különbséget tud tenni az évszakok között.
- ⇒ Ismeri a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot.
- ⇒ Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat, illetve a növénygondozás és állatgondozás egyszerűbb feladatait, szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat.
- ⇒ Ismeri és betartja az elemi közlekedési szabályokat, felismeri a közlekedési eszközöket.
- ⇒ Részt vesz az elemi természetvédelmi tevékenységekben, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- ⇒ Szívesen vesz részt terepgyakorlaton, kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen.
- ⇒ Képes rácsodálkozni a természet szépségeire, ok-okozati összefüggések meglátására.
- ⇒ Alapvető fogalma van a nemzeti kultúránk értékéről.
- ⇒ SNI gyermek az elemi ok-okozati összefüggéseket felismeri, sokrétű tapasztalatot szerez közvetlen környezetéből, abban tájékozódni tud. Megismeri a környezet tárgyait, tulajdonságait, rövid ideig feladathelyzetben tud maradni. Ismeri az alapvető viselkedési szokásokat, tud köszönni, kérni, elemi szabályokhoz alkalmazkodni.

7. 6. 2. Matematikai tartalmú ismeretek

Céljaink	Feladataink
⇒ A gyermekek a közvetlen környezetükben végzett tevékenységek során aktív cselekvőként sajátítsák el a matematikai ismereteket. ⇒ A környezet megismerése közben a gyermekek matematikai tapasztalatainak elősegítése. ⇒ A mindennapi életben szerzett ismeretek tudatos rendezése ⇒ A divergens és konvergens gondolkodás kialakítása.	- A gyermekeink matematikai érdeklődésének felkeltése, fenntartása. - A gyermek környezetének mennyiségi-formai kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása, alkalmazása játékos formában. - Elemi ok-okozati összefüggések felismertetése. - Logikus gondolkodás megalapozása, fejlesztése. - Tudatos, tervszerű, differenciált egyénre szabott fejlesztése.
A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése	
- A külső világ megismerése – amelybe beletartozik a matematika tartalmú tapasztalatok szerzése – óvodai nevelésünk egészében érvényesülő folyamatként kezeljük. - Tudatos, tervszerű szervezéssel biztosítjuk a gyermekeink matematikai ismeretekkel kapcsolatos gazdag tevékenykedést, ezzel segítjük a gyermekeinket a biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, (alkalom, idő, hely, eszköz). - Életkori sajátosságuknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően alkalmazzuk a matematikai kifejezéseket, amelyek először passzív szókincsé válnak, majd beépülnek beszédükbe. - Tapasztalatok szerzését irányítottan végezzük, az egyéni sajátosságokat figyelembe véve. - A tevékenységeket változatos formában kötött és kötetlen, egyéni, páros, mikro csoportos szervezéssel, megfelelő hely, idő, eszköz, anyag segítségével biztosítjuk – élményszerű tevékenységszervezés biztosítása. - SNI, HHH, HH, gyermekeknél kiemelt jelentőségű a már elsajátított ismeretek, jártasságok, készségek állandó gyakorlása, illetve az új ismeretekbe való beépítése - legfontosabb az elvonatkoztatás, általánosítási folyamat segítése játékban és a szociális folyamatokban.	

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ Logikus gondolkodása életkorának megfelel, problémamegoldó készsége jó.
- ⇒ Számfogalma 10-es számkörben mozog.
- ⇒ Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- ⇒ Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb, stb.
- ⇒ Ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent, stb.
- ⇒ Helyesen használja a névutókat.
- ⇒ Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- ⇒ Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- ⇒ Képes részekből az egészet kirakni.
- ⇒ Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- ⇒ Van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról.
- ⇒ Azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni.
- ⇒ SNI gyermek az elemi ok-okozati összefüggéseket felismeri, sokrétű tapasztalatot szerez közvetlen környezetéből, abban tájékozódni tud. Rövid ideig feladathelyzetben tud maradni.

7. 7. Munka jellegű tevékenységek

Céljaink	Feladataink
⇒ A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését, saját és mások munkájának elismerésére nevelése. ⇒ A munka jellegű játékos tevékenység legyen örömforrás, amely sikerélményt biztosít. ⇒ SNI gyermekek önállóságának fejlesztése a fiziológiai és az értelmi fejlettséget figyelembe véve. ⇒ A munka során környezettudatos magatartás, környezetvédelemre való nevelés.	- A gyermek életkorának megfelelően a belső igény és a pozitív hozzáállás kialakítása, a cselekvő tapasztalás biztosítása. - A munkatevékenység játékos jellegének fenntartása és folyamatos lehetőségek biztosítása. - A munka megbecsülésére valamint a saját és mások munkájának elismerésére nevelés. ↓ ▪ Pozitív megerősítés ▪ Mintaadás (óvodapedagógus, pedagógiai munkát segítő, udvaros-karbantartó) ▪ Differenciált értékelés ▪ Munkavégzéshez szükséges eszközök biztosítása - Óvodapedagógus-gyermek tudatos együttműködésének biztosítása, konkrét, reális feladatokkal, amely által a gyermek magához mérten fejlődik.
A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése	
- A munkatevékenységet játéktevékenységből indítjuk, példamutatással, amelyben fontos szerepet kap az óvodapedagógus, a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajka és a karbantartó. - Korosztályonkénti szokás – szabályrendszer felállítása, következetes betartása. - Az önálló munkavégzés lehetőségeinek megteremtése, a különböző munkafajták fokozatos bevezetése, egyéni fejlettség figyelembe vételével. ∠ Önkiszolgálás. Naposság.	

- ∠ A gyermek saját személyével kapcsolatos munkák (testápolás, öltözködés, étkezés, környezetének rendben tartása)
- ∠ A csoport érdekében végzett munkák, élősarok gondozás, apróbb megbízatások teljesítése
- ∠ Gyümölcs- zöldségsaláta, savanyúság

- A munka állandóságának és folyamatosságának biztosítása.
- Derűs légkör, megfelelő hely, idő biztosítása.
- A gyermeki önkéntesség, nyitottság, megismerési vágy, aktivitás, érdeklődés tudatos felhasználása, különös tekintettel az SNI, HHH, HH, migráns gyerekekre.
- Elfogadó attitűd, pozitív megerősítés, konkrét, reális, differenciált értékelés → sikerélmény biztosítása minden gyermek számára.
- A gyermek egyéniségének, munkatempójának figyelembevétele.
- A gyermeki munkatevékenységgel összefüggő, megfelelő minőségű, mennyiségű, balesetmentes, motiváló eszközök biztosítása.
- A munka jellegű tevékenységekhez tartoznak a gyermekek önkiszolgáló tevékenységei közben szerzett tapasztalataik, melyek birtokában eljutnak a társakért, a csoport érdekében végzett munka jellegű tevékenységekig. Ezeknek „tétje” van, akár önmagukra, akár a társakra vonatkoztatva. **Az önkiszolgálás, a növény- és állatgondozás, a környezet rendjének megtartása, az alkalmi megbízatások, a naposi munka, különböző viszonyulásokat (önmagam, mások) jelentenek. Az eszközök, munkafogások, anyagok az élettelen és az élő természet összefüggéseinek, törvényszerűségeinek átélésére, saját tevékenységük hatásainak megismerésére adnak teret. Tudatos szervezéssel, folyamatos felnőtt jelenléttel és a gyermekek munkájának fejlesztő értékelésével fejlődnek kompetenciáik. Eközben az óvodapedagógusok felkészültségén múlik a zöld tartalmak tudatosítása.**

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- ⇒ Munkavégzés közben fejlődik személyisége, alakul a munkához szükséges attitűdje, képességei, készségei, tulajdonságai.
- ⇒ A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- ⇒ Örülnek, ha kötelességüket teljesítették.
- ⇒ Önállóan, igényesen végzik a munkát.
- ⇒ Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- ⇒ Szívesen közreműködnek növények és állatok gondozásában.
- ⇒ Ismerik a szerszámok és munkaeszközök használatát és tárolási helyét.
- ⇒ Bizalommal fordulnak segítségért egymáshoz és az óvoda dolgozóihoz.

7.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Céljaink	Feladataink
⇒ A gyermekeink előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire alapozva képességeik fejlesztése, tapasztalataik bővítése, rendezése. ⇒ Szabad játék és a tanulás teljes összekapcsolása. ⇒ Az alap kultúrtechnikák elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztése. ⇒ Az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének segítése. ⇒ Játéktevékenységeken belüli spontán, illetve irányított tanítás-tanulás. ⇒ Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása. ⇒ Sajátos nevelési igényű és kiemelkedő képességű gyermekek, meglévő képességeinek tovább fejlődése, új ismeretek, készségek elsajátíttatása. ⇒ Környezeti attitűdök alakítására, a zöld tartalmak megjelenítése, közvetítése, tudatosítása, valós összefüggések megismertetése.	- Tanulásukat támogató környezet megteremtése. - A gyermekeink cselekvő aktivitására épülő változatos, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének és feltételeinek biztosítása. - Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése, amelyben megvalósul a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeivel. - Megismerő képességeik fejlesztése. - Szemléletes képszerű gondolkodásuk kialakulásának elősegítése. - A felfedezés, kutatás lehetőségének biztosítása. - Kreativitásuk fejlődésének segítése. - Tudatos tervező munka, csoportra tervezett éves bontásban alkalmazott nevelési terv. - Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembe vétele a tevékenységek felkínálása során. - Személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük gyermekeink személyiségének kibontakoztatását. - Sajátos nevelési igényű gyermekek tevékenységében érvényesülő pszichikus, motoros tanulási folyamatok biztosítása, speciális szakemberek bevonása. - Élménybe ágyazott tapasztalatszerzés tudatos irányítása, amely minden esetben komplex jellegű.

A megvalósítás folyamata

- **Utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása.**
- Inkluzív, szituáció érzékeny óvónői magatartás biztosítja a sajátos bánásmódot, az esélyegyenlőséget és a differenciálást gyermekeinknek.
- **Spontán játékos tapasztalatszerzés** → lehetőséget adunk a gyermekeinknek, hogy részt vehessenek a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékban, tevékenységben. Biztosítjuk számukra, a környező világ változatos anyagait, eszközeit
- **Játékos, cselekvéses tanulás** → Az óvónő által szervezett tanulási alkalmak, játékidőben zajlanak.
- **Gyermei kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés** → A nap folyamán biztosítjuk a gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségét.
- **Irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés** → Az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az egész nap folyamatában, az adódó lehetőségek megragadásával.
- **Gyakorlati problémamegoldás** → Problémamegoldásra ösztönző helyzetek teremtésére törekszünk, szituáció érzékeny óvónői magatartás megvalósulásával. Megfelelő személyi és tárgyi eszközöket biztosítunk.
- **Tevékenységi formák** - lehetnek kötetlenek és kötöttek. A kötelezően szervezett tevékenységek 5-35 perces időkeretet ölelnek fel korcsoporttól függően. Mind két szervezési formában lehetőséget biztosítunk a differenciálásra, az egyéni fejlődési ütem figyelembe vételére.
- **Heterogén és homogén csoportoknál, a tevékenységekben megvalósuló tanulás megszervezésének módja:**
 - ∠ A gyermekek kezdeményezéséhez alkalmazkodik az óvodapedagógus /szituáció-érzékeny magatartás/.
 - ∠ Az óvodapedagógus kezdeményezésébe kapcsolódnak a gyerekek.
 - ∠ A csoport összetételének megfelelő differenciált tervezés és ennek megvalósítása.
 - ∠ Az egész csoporttal induló foglalkozás / mozgás/, vegyes csoport esetén az eltérő korosztályok egymás mellett, differenciált idő intervallumban és feladatadással hajtják végre a feladatokat.
 - ∠ A cselekvéses tanulás megszervezését meghatározza a gyermekek fejlettségi összetétele. Változó szervezést igényel, ha a kicsik illetve a nagyok vannak többségben, vagy ha SNI gyermek van a csoportban.
 - ∠ A tanulási módok alkalmazása egyetlen csoporton belül is változik mindig a célnak és a helyzetnek alárendelve.

- ∠ Mindegyik tevékenységi forma – tartalmából adódóan eltérő módon – alkalmas környezeti attitűdök alakítására, a zöld tartalmak megjelenítésére, közvetítésére, tudatosítására, azaz a fenntarthatóság szempontjából fontos kompetenciák fejlesztésére
- ∠ A Zöld óvodává válás az óvodai közösség együttes munkájának eredménye kell, hogy legyen. Nem egyéni cél, és nem is egyéni munka. Elsősorban az óvodapedagógusok és az igazgató motiválása, motiváltsága szükséges, de fontos a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők (pedagógiai asszisztensek, dajkák, óvodatitkár), és a technikai dolgozók (karbantartó) segítő elkötelezettsége is. Minden nevelési feladatnál, tevékenységi formánál jelen van a gyermekek környezettudatos magatartásának formálása, alapozása. Fel kell mérni, milyen és mennyi külső és belső „emberi erőforrás” (szülők, társ intézmény stb.) állhat rendelkezésre. Fontos a szakirodalomból, a szakfolyóiratokból való „tájékozódás”, de a tanfolyamokon, továbbképzéseken való részvétel is, hisz a szakmai igényesség természetes a hivatástudattal dolgozó óvodapedagógusnál.

A fejlődés várható eredménye

- ⇒ A gyermekeink önállóan tudjanak konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében következtetéseket levonni.
- ⇒ Kialakul a koruknak megfelelő feladattudatuk, reális énképük, figyelemkoncentrációjuk
- ⇒ Cselekvésekbe ágyazva szerzik meg ismereteiket
- ⇒ Önálló megfigyeléseket, kutatásokat legyenek képesek végezni, problémahelyzetek megoldására törekedjenek, bátran kérdezzenek
- ⇒ Fedezzenek fel konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat
- ⇒ Gondolataikat legyenek képesek érthetően szavakba, mondatokba formálni
- ⇒ Érdeklődjenek környezetük iránt
- ⇒ A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás során, kreatív módon gyakorolják a megszerzett ismereteket
- ⇒ Egyre több szabályhoz tudjanak alkalmazkodni, szükségleteik kielégítését képesek legyenek irányítani.
- ⇒ Képesek lesznek fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőtellel, gyermektársaikkal.
- ⇒ Szándékos figyelmük megjelenik, tartalma terjedelme növekszik, átvitele és megosztása könnyebbé válik
- ⇒ Az elemi fogalmi gondolkodásuk alapjai megjelennek.
- ⇒ Kialakul az iskolakezdéshez szükséges testi, lelki, szociális érettségük.
- ⇒ Minden gyermek a képességeinek megfelelő iskolatípusba kerül.

8. ESÉLYEGYENLŐSÉG – befogadó nevelés az egyenlő hozzáférés biztosítása

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatási és társadalmi integrációjának előmozdítása.

A befogadó nevelésünk színtere az életkori sajátosságok és eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, olyan befogadó pedagógiai környezet, ahol az eltérő kultúrából érkező, az eltérő szokásokkal rendelkező, az eltérő fejlődési ütemmel bíró gyermekek elfogadása a lehetőségek teljeskörű kihasználásával biztosított. **Célunk a méltányos óvodai nevelés**, amely által minden óvodáskorú gyermekünk számára valódi hozzáférést biztosítunk óvodai tevékenységekhez, programjainkhoz.

Az alapidokumentumban a meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak megvalósítása minden gyermek számára biztosított. Megvalósulását segíti, intézményünkben a befogadó pedagógiai attitűd.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

a) Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- a.a) Sajátos nevelési igényű gyermek (SNI)
- a.b) Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN)
- a.c) Kiemelten tehetséges gyermek

b) Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (HH. HHH.)

Sajátos nevelési igényű gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- ⇒ a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- ⇒ a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célunk:

A sajátos nevelési igényű gyermek önmagához viszonyított fejlődésének biztosítása ép gyermekcsoport közösségében, pozitív ráhatásokra építve, az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (*időkeret, eszközök, módszerek,*) alkalmazásával, arra fókuszálva, hogy

- ✓ az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- ✓ fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- ✓ a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- ✓ az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

⇒ Az ép gyermekek esetében: az ember, mint érték megtapasztalása, a „mással” szembeni tolerancia és segítő szándék belsővé tétele. Ezen alapvető emberi értékek átadása, prevenciós jelentőségűek a későbbi iskolai bántalmazások megelőzésében.

A gyermekek pszichés fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság kialakítása a családban, az elsődleges gondozójával való kapcsolatban alakul ki. A másodlagos szocializációs színterén célunk, hogy a gyermek és az óvodapedagógus között kialakuljon egy olyan kapcsolat, amely képes lehet felülmúlni, vagy legalább csökkenteni az elsődleges szocializációs színtérnek a hiányos, vagy rosszul funkcionáló érzelmi klímáját. A folyamatos fejlődéshez az optimális körülmények biztosítása.

- ⇒ A speciális nevelési szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz igazodó segítség adása annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek az átlagos képességű gyermekekhez minél jobban közelítő személyiséggé váljanak.
- ⇒ **„Veronika zeneprojekt” módszereinek alkalmazása** az SNI gyermekek készség és képesség fejlesztésében.
- ⇒ A fejlesztés által esélyteremtés a sikeres óvoda-iskola átmenet megvalósításához.

Feladataink:

- Befogadó, másságot elfogadó környezet biztosítása. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek arányos elosztása.
- Különleges gondozást igénylő gyermekek ellátása. Modell értékű dolgozói példamutatás.
- A fokozott érzelmi igények kielégítése. Szociális hátrányok kompenzálása.
- A sérülés mértékétől függő alkalmazkodó képesség, akaraterő, önállóság, együttműködő készség kialakítása.
- A szokásostól eltérő fejlesztő eljárások alkalmazása.
- A képességek egyenlenségéhez igazodó, sérülés-specifikus egyéni fejlesztés, különös tekintettel a kompenzációra.
- Az értelmi képességek korrekciója az egész személyiség fejlődése érdekében.
- Egyéni fejlesztési terv kidolgozása a gyermekek képességeinek értékelése alapján, a gyermeki fejlődés nyomon követése.
- Fejlesztéssel felzárkóztatás, esélyteremtés a sikeres óvoda iskola átmenet megvalósítása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél a jobb teljesítményt mutató területek felismerése, gondozása, megerősítése a harmonikus pszichés fejlődés érdekében.
- Kapcsolattartás a szülőkkel, pedagógusokkal, szakszolgálatokkal.
- Alapvető hátránycsökkentő pedagógiai folyamatok ismerete.
- Hátránycsökkentő óvodai fejlesztő programok szervezése.
- Családközpontú jógyakorlatok működtetése.

A sikeres inkluzív nevelés feltételei, közé tartozik a pedagógusok, szülők, óvodai dolgozók attitűd váltása, innovatív szemléletmódjának kialakítása. Amennyiben valamelyik félben nincs meg a befogadás, együttműködés szándéka, akkor nem beszélhetünk sikeres inkluzív nevelésről. Mindennapi gyakorlatunkban érvényesüljön az érzelmi biztonság megteremtése, érvényesüljön az egyéni bánásmód elve.

Intézményünkben egy fő állású óvodapszichológus és gyógypedagógus foglalkozik a gyermekekkel. A beszédhibás gyermekek fejlesztését **logopédus** végzi. Az egyéni fejlesztésekre minden óvodában fejlesztő szoba áll rendelkezésre, ahol elterelő ingerek nélkül történik a fejlesztés, emiatt gyorsabban érhetők el eredmények.

Óvodapszichológus

Célja: Az óvodáskorú gyermekek egészséges testi, szellemi és lelki fejlődésének biztosítása, nyomon követése, és ennek érdekében a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusokkal, szakemberekkel és a gyermek szüleivel történő hatékony együttműködés.

Feladata:

- ⇒ A beilleszkedési és magatartási problémák okainak feltérképezése, a pedagógus vagy szülő részéről érkező egyéni felkérés alapján, egyéni tanácsadás
- ⇒ Hospitálás az óvodai csoportokban
- ⇒ Problémafeltáró konzultáció, diagnosztikus jellegű vizsgálat tanulási nehézségek megelőzése érdekében, a gyermek egyéni, szupportív terápiás jellegű megsegítése
- ⇒ Csoportos- és egyéni krízisintervenció, konfliktuskezelés, esetmegbeszélés, esetkonferencia
- ⇒ Döntés segítése (a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottságához, a nevelési tanácsadó, a tehetségkoordinátor, valamint a gyermekpszichiátria felé)
- ⇒ Veszélyeztetettség jelzése a vezető és a gyermekvédelmi munkatárs felé
- ⇒ Viselkedésrendezésre, valamint érzelemszabályozás fejlesztésére irányuló mini csoportok vezetése - óvodáskorú gyermekek részére
- ⇒ Óvodapedagógusok érzékenyítése, a gyermekekkel folytatott munkájuk támogatása

Gyógypedagógus

Célja: Szakértői Bizottság által SNI-nek nyilvánított gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása az integrált óvodai nevelés keretében. Egyéni sajátosságainak megfelelő, egyéni ütemű, sokoldalú tapasztalás által, elemi ismeretek alakítása, fejlesztése, rögzítése.

A sajátos nevelési igényből következő hátrányok csökkentése, ennek érdekében a gyermekekkel foglalkozó óvodapedagógusokkal, szakemberekkel és a gyermekek szüleivel történő hatékony együttműködés

Feladata:

- ⇒ Az SNI gyerekek alapos megismerése, képességeik felmérése.
- ⇒ Segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását.
- ⇒ Javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására.
- ⇒ Segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában.
- ⇒ A részképességek hiányainak figyelembe vétele, a meglévők erősítése.

- ⇒ A sérült területek, képességek fejlesztése életkorhoz igazodó egyéni vagy csoportos foglalkozás keretein belül.
- ⇒ Egyéni bánásmód, az eltérő ütemű fejlődés lehetőségének biztosítása.
- ⇒ Egyéni fejlesztési terv kidolgozása a felmérés alapján, a szakértői bizottságok szakvéleményének figyelembevételével, a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásával, a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógusok tapasztalatainak, észrevételeinek, javaslatainak figyelembe vételével.
- ⇒ Gyógypedagógiai ismeretterjesztés óvodapedagógusoknak, szülőknek. Folyamatos konzultáció.
- ⇒ Részt vesz a befogadó közösség felkészítésében.
- ⇒ Részt vesz az óvodai tevékenységek adaptációjában.
- ⇒ Minél rendszeresebb kapcsolat tartása a pszichológusokkal, az utazótanári hálózatában dolgozó gyógypedagógusokkal, logopédusokkal, gyógytornászokkal, akik az SNI-s gyermek fejlesztésében részt vesznek.
- ⇒ A fejlesztő foglalkozások egymásra építése, mely által a fejlesztő munka hatékonyabbá válhat.
- ⇒ A fejlesztő órák kötetlen, barátságos hangulatának megteremtése.
- ⇒ Folyamatos önképzés, önértékelés.

Óvodákban a sérülés specifikus fejlesztését (*hallás, látás, mozgás, beszéd*) **utazó szakemberek** látják el.

Az utazó szakemberek feladatai:

- A rehabilitációs /rehabilitációs foglalkozások megtartása, ezekről az egyéni fejlődési lap vezetése
- Fejlesztési terv készítése a fogadó pedagógussal, az adott intézményben dolgozó gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal együttműködve
- Rendszeres konzultáció, módszertani segítségnyújtás az SNI tanuló pedagógusainak

A szolgáltatást kérő intézmény feladatai

- A fejlesztési tervben szereplő és az utazó gyógypedagógus által javasolt módszertani eljárások, feladatok megvalósítása
- A fejlesztéshez helyiség biztosítása
- A gyógypedagógussal való folyamatos együttműködés

Minden egyéb tevékenység normál óvodai foglalkozások keretében történik. Hangsúly az együttes tevékenységen, közös játékon, kölcsönös kommunikáción van. Törekedni kell arra, hogy a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kapjon, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges

A nevelés hatására fejlődik a gyermekek alkalmazkodó képessége, akaratereje, önállósága, együttműködési készsége, érzelmi élete. A **sikerkritérium** minden esetben a gyermek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez, önmagához képest való fejlődése, önbizalmának erősítése, szociális és érzelmi funkcióinak fejlesztése – sikeres iskolakezdés, melyet az alábbi tevékenységeink is elősegítenek :

- ⇒ az együttnevelés során érvényesül a habilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása,
- ⇒ sérülésspecifikus módszerek, módszerkombinációk megválasztása,
- ⇒ az óvodapedagógusok rendelkeznek az együttneveléshez szükséges készségekkel (*elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség*), törekednek az ehhez szükséges kompetenciáik fejlesztésére,
- ⇒ az igazgató támogatja, hogy a pedagógusok az óvodai integrációt segítő szakmai rendezvényeken, továbbképzéseken vegyenek részt,
- ⇒ együttműködnek a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatokba.

Az eredményes inklúzió egyik legfontosabb eleme a megfelelő csoportlétszám. Az inkluzív nevelés csak megfelelő csoportlétszám mellett lehet felvállalni. (20-21). A sikeres fejlesztés érdekében fontosnak tartjuk a szakmai kapcsolatok kiépítését, amelyek egyrészt segítenek a pontos differenciált diagnózis felállításában, másrészt bővítik a terápiás lehetőségek körét, a sérülés jellegének megfelelően.

Az integrált neveléshez szükségesek az alapvető tárgyi eszközök, amelyeket folyamatosan bővíteni kell.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlettségének mutatói az óvodai élet végére:

- ☞ Gyermekeként változó, a sérülés mértékétől befolyásolt, és függ a fejlesztés eredményétől.
- ☞ Sikerként könyvelhető el, ha a gyermek jól érzi magát a közösségben, amely befogadta őt – erős csoportkohézió.
- ☞ A pedagógusok, a társak és a szülők elfogadó, segítő magatartása biztonságot jelent számára, így alakul önbizalmuk, motiváltságuk és pozitív viszonyuk a környezetükhöz.

8. 1. A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek sérülés – specifikus fejlesztésének céljai és feladatai		
Sérülés típusa	Célunk	Feladatunk
Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermekek	Az önmagával kapcsolatos mozgásformák lehető legmagasabb szintű elérése (hangsúlyos az önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő tevékenységek kialakítása, segítése)	Akadálymentes környezet, a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás - és élettér biztosítása. A megváltozott mozgásos tapasztalatszervezés által minél több ismeret gyűjtése, jártasság, készség kialakítása és gyakorlási lehetőség biztosítása
Érzékszervi fogyatékos gyermek ⇒ Látási fogyatékos (látássérült) gyermek ⇒ Hallási fogyatékos (hallásérült) gyermek	A sérülés mértékétől függően az általa megismert mikro- és makro környezetben biztonságos mozgás elérése	A sérülésének megfelelő akadálymentes környezet és jól tapintható eszközök biztosítása
	A kommunikáció azon fokának elérése, amelynek során kölcsönös interakcióba kerülhet környezetével	Kommunikációra ösztönző környezet kialakítása
Enyhe értelmi fogyatékos gyermek	A kognitív funkciók fejlesztése egyénre szabottan, amely által közelítsen az életkori átlaghoz. A közösségbe való beillesztés, az ott érvényes szabályok elfogadtatása.	Az értelmi képességek fejlesztése a Szakértői Bizottság véleménye alapján egyénileg és csoporton belül
Beszéd fogyatékos gyermek: nyelvfejlődési és beszédzavarok óvodáskorban	A nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése	Az egyenetlen képességprofil közelítése az átlaghoz. Intenzív, jól strukturált és a meglévő töredékkészségek használata az egyéni motiváció megteremtése, speciális módszerek alkalmazása
Autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek	A kommunikáció azon fokának elérése, amelynek során kölcsönös interakcióba kerülhet környezetével	
A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek	Az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségek megalapozása.	A részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása. megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását
Amennyiben a gyermek sérülése specifikus, az egyéni fejlesztést szakosodott gyógypedagógus terapeuta végzi. Az általuk elkészített fejlesztési terv alapján tesznek javaslatot az óvodapedagógusoknak a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására és a gyermek fejlesztésére.		

8.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek (BTMN) differenciált fejlesztése	
Céljaink	Feladataink
⇒ A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek életkorukhoz és önmagukhoz mért fejlesztése gyermek csoportban. ⇒ Egyéni fejlesztéssel felzárkóztatás, esélyteremtés.	- Társas kapcsolataik kialakításának, magatartás szabályozási hiányosságainak csökkentése - A sajátos tendenciát mutató személyiség fejlődésük figyelembevételével, a közösségbe történő integrálásuk, fejlesztésük - A gyermekek teljesítménynek, magatartásának az átlag felé történő közelítése. - Egyéni fejlesztést a gyógypedagógus mentorálása mellett az óvodapedagógusok és fejlesztőpedagógusok végzik. - Szükséges feltételek (hely, idő, eszköz) biztosítása, a fejlesztések rendszeres megvalósulása.
Megvalósulás folyamata	
⇒ A Szakértői Bizottság véleménye alapján a gyermekek fejlesztése egyénileg és csoporton belül fejlettségüknek megfelelő keretek között. ⇒ Elfogadó, befogadó óvodai légkör kialakítása. ⇒ Az óvodapedagógusok és a nevelő munkát közvetlenül segítők pozitív példaadása.	
A fejlődés várható eredménye	
- Beilleszkednek a gyermek csoportba, a szokás-szabály rendszert elfogadják, alkalmazkodnak hozzá - Magatartásuk az átlag felé közelít - Befogadást elősegítő gyermekcsoport kialakulása - Iskolakezdéshez szükséges tanulási képességek megléte – zökkenőmentes iskolakezdés	

8.3. Hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), migráns gyermekek differenciált fejlesztése

Céljaink	Feladataink
⇒ Az intézményünkbe járó HH, HHH, migráns gyermekek megfelelő képzése, fejlesztése, felzárkóztatása ⇒ HH, HHH, migráns gyermekek teljes körű beóvodázása és ellátása	- Inger gazdag érzelmi biztonságot nyújtó környezet megteremtése - Kapcsolat felvétel a családokkal, a szociokulturális háttér feltérképezése - A szülők nevelő partnerként való elfogadása - Hátrányos helyzetű gyermekek közösségbe való beilleszkedésének elősegítése - Másság elfogadtatása a gyermekekkel, szülőkkel, dolgozókkal - A fejlesztés, felzárkóztatás feltételeinek megteremtése a sikeres iskolakezdés megvalósulása érdekében – esélyteremtés, hátránycsökkentés.
Megvalósulás folyamata	
- A gyermekek óvodába érkezése idején érzelmi biztonság megteremtése. Az integrációt elősegítő gyermekcsoport csoport kialakítása. - A családi környezet megismerése / Környezettanulmány, családlátogatás/ - A gyermekek beilleszkedési nehézségének, szorongásának feloldása - Szülőkkel partneri viszony kialakítása és fenntartása - A gyermekek önkifejezésének fejlesztése játékon, bábjátékon, mesén, kreatív tevékenységeken keresztül - Könyv és információ hiány miatt fogalomalkotásuk fejlesztése, a beilleszkedési kudarcok csökkenése - Alkalmazkodó készség növelése /énekes játékok, népi játékok, néptánc/, „Veronika zeneprojekt” módszereinek alkalmazása a felzárkóztatás érdekében - Rendszeresen járnak óvodába - Az iskolakezdéshez szükséges képességek és készségek fejlesztése	
A fejlődés várható eredményei	
⇒ HH, HHH, migráns gyermekeink a szokások, szabályok, normák elsajátítása által a közösségünk elfogadott, aktív tagjává válik. ⇒ Értelmi, érzelmi, mentális és szociális érettségük korosztályuknak megfelelő. ⇒ Iskolakezdés megfelelő időben	

8.4. A kiemelkedő képességű gyermekekkel való egyéni foglalkozás	
Céljaink	Feladataink
⇒ A tehetségígéretes gyermek felismerése, fejlődésének elősegítése	→ Megfelelő környezeti feltételek megteremtése, derűs, nyugodt inkluzív óvodai légkör biztosítása. → A fejlődés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő), speciális szükségletek kielégítése → Biztatás, támogatás, tevékenységek biztosítása. → Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségek elfogadása → A tehetség és megjelenési formájának felismerése: ▪ Intellektuális képességekben (szókincs, emlékezet, gondolkodás, kreativitás) ▪ Speciális képességekben (zenei, ábrázoló, matematikai, pszichomotoros, szociális) ▪ Viselkedés jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység) → A szülő segítése gyermeke nevelésében → A gyermekek megfelelő iskolaválasztásának segítése
Megvalósulás folyamata	
- Differenciált feladatátadással egyéni, páros és mikrocsoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése - Kiemelkedő képességű gyermekek számára fejlesztési terv készítése, a tehetséges gyermek „erős oldalainak” megerősítése, a fejlesztési eredmények rendszeres értékelése - Pozitív értékeléssel (óvodapedagógus, gyermek, szülő) sikerélmény biztosítása - Képességeiknek megfelelő nevelési időn kívüli foglalkozásokra történő irányítás	
A fejlődés várható eredménye	
⇒ A gyermek igényli kiemelkedő képességeinek fejlesztését, azt örömmel éli meg, belső motivációja a fejlődés ⇒ Megtalálja kiemelkedő képességének megfelelő tevékenységet ⇒ Képes önálló, látványos és színvonalas produktumok létrehozására	

8. 5. Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Céljaink:

- ⇒ A kedvezőtlenebb helyzetű társadalmi réteg tagjainak gyermekei számára az életben való boldogulás érdekében esélyegyenlőség biztosítása, a méltányos óvodai neveléshez való hozzáférés.
- ⇒ A családi környezetben bármely okból fejlődésében akadályozott, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, illetve sajátos nevelési igényű, BTMN gyermek védelme, nevelése, fejlődésének biztosítása.
- ⇒ A kiemelkedő képességű gyermekek nevelése, tehetséggondozása.
- ⇒ Gyermekközpontúság, gyermeki jogok, érvényesülésének biztosítása.
- ⇒ Befogadó nevelés.

Feladataink:

- Intervenció: Korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer. - Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál.
- Hatósági eljárás kezdeményezése a gyermekbántalmazás, súlyos elhanyagolás, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén
- Az óvoda és a jelzőrendszer szereplőinek kölcsönös együttműködése, tájékoztatása
- Családban történő nevelkedés elősegítése
- Az intézménybe járó gyermekek problémáinak felismerése, kezelése, esetek feldolgozása, orvoslása
- A gyermekeket érő károsító hatásokat megelőzni, enyhíteni, elhárítani
- Olyan óvodai nevelés biztosítása, amely a gyermekek számára lehetővé teszi az egyenlő hozzáférést, segíti az előítéletek megszüntetését
- Intézményünk szociális segítő munkatársaival, védőnővel való együttműködés.

Konkrét feladataink:

☞ Prevenációs feladatok:

- Veszélyeztetett, vagy hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülésének elősegítése, óvodába járásának figyelemmel kísérése
- Gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása intézményen belül és családban, szükség esetén javaslat, óvó – védő intézkedésre
- A család szociokulturális hátterének megismerése

☞ Prevenációs és korrekciós feladatok:

- A problémával küzdő gyermekek esetében az okok felismerése szükség szerint szakemberek bevonása
- A gyermekek kötelező óvodába járásának figyelemmel kísérése, szükség esetén jelzések megtétele.

☞ Óvó – védő feladataink:

- Szociális szolgáltatások megszervezése, ellenőrzése
- Egészségügyi szűrővizsgálatok megszervezése, előkészítése, megvalósítása - szakemberek bevonásával

☞ Korrektív feladatok:

- Felzárkóztatás érdekében fejlesztési feladatok meghatározása, fejlesztési terv alapján – egyéni fejlesztés, egyéni bánásmód szerint
- Szülőkkel megfelelő partnerkapcsolat kialakítása, szükség és igény esetén tanácsadás, szakemberek bevonása

☞ Speciális feladat:

- Partnerkapcsolat kiépítése, fenntartása gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek, integrált, differenciált, nevelése, fejlesztése

Baleset-megelőzés pedagógiai feladatai:

- A gyermekek részére az egészségük, testi épségükhöz szükséges ismeretek átadása, magatartási szabályok tisztázása, balesetek elkerülésének megelőzése
- Gyermekbalesetek esetén a szükséges intézkedések megtétele, felelősök kijelölése
- Kirándulások előtt szülők beleegyezésének kikérése, aláírással hitelesítve
- Mozgáshoz használt eszközök, játékszerek és más tárgyak állapotának folyamatos ellenőrzése
- Veszélykerülő magatartási formák, technikák megtanítása

Igazgató, tagóvoda-vezetők, igazgató helyettes, gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Törvényi előírások figyelemmel kísérése, átadása és betartása.
- Óvó – védő intézkedések meghatározása, személyi felelősség kérdésének rögzítése, Házirendben, SZMSZ-ben
- Gyermekvédelmi munka összehangolása, gyermekvédelmi felelősök munkájának ellenőrzése
- Évenkénti szűrő vizsgálatok megszervezése
- Egészséges életmód biztosítása érdekében az étkeztetés körülményeinek, minőségének, mennyiségének ellenőrzése
- Esélyegyenlőség érvényesülése érdekében iskolaérettség elősegítése, figyelemmel kísérése
- Gyermekekkel kapcsolatos adatok: - nyilvántartása
- adatvédelmi törvény betartása

Gyermekvédelmi felelősök feladatai (Tagóvodánként 1 fő)

- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek figyelemmel kísérése, nyilvántartása
- Gyermekvédelmi munkaterv elkészítése évenként

- Szülők tájékoztatása az elérhetőségről, annak módjáról, segítő szervek nevééről
- Félévenkénti beszámoló szóban és írásban
- Kapcsolattartás a jelzőrendszer képviselőivel, védőnőkkel, esetmegbeszéléseken, konzultációkon való részvétel.
- Gyermekvédelmi tevékenység összehangolása óvodán belül az óvodapedagógusok között, segítségadás, a vezető folyamatos tájékoztatása.
- Nyilvántartás vezetése hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekről és a megtett intézkedésekről.
- ***Szükség szerint jelzés a ECSGYK felé, illetve családlátogatás végzése***
- Esetmegbeszélések, konzultációk csoportonként, óvodapedagógusokkal.
- Szakmaközi megbeszéléseken való részvétel.
- Problémás gyermekek szakemberhez való irányításának támogatása, segítő szakemberekkel való együttműködés – vezető folyamatos tájékoztatása – beavatkozás.
- Részt vesz a gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai vélemény elkészítésében.

Óvodapedagógusok kiemelt feladatai:

- Gyermekvédelemmel kapcsolatos célok és feladatok figyelemmel kísérése és azok megvalósításában aktív részvétel: jelzések fogadása, okok feltárása, kezelése
- Felzárkóztatás módjának, tartalmi elemeinek, menetének meghatározása, megtervezése, megvalósítása, visszacsatolása.
- Felzárkóztatás, együttműködés segítő szakemberekkel.
- Szükség szerint jelzések fogadása, továbbítása, gyermekvédelmi felelős, igazgató, gyermekjóléti szolgálat felé.
- Indokolt esetben családlátogatások elvégzése, környezettanulmány készítése.
- Fogadóórák, esetmegbeszélések szervezése szükség szerint.
- Fejlesztési terv alapján – a fejlesztési területek figyelembevételével - egyéni fejlesztés, differenciálás: szociális érés elősegítése, kognitív képességek fejlesztése, sikeres iskolakezdés érdekében.
- Balesetek elkerülése érdekében magatartási szabályok megismertetése és elsajátíttatása, megfelelő ismeretek nyújtása – csoportnaplóban való rögzítése.

9. Óvoda- iskola átmenet

Az óvoda–iskola közötti váltás mérföldkő a gyermekek életében, ebből kifolyólag az átmenetek mind az intézmények, mind a családok részéről nagy odafigyelést igényelnek. Új közeg, új közösség, új követelmények, melyet az iskola, mint új intézmény közvetít. A gyermek életkori sajátosságai, egyéni jellemzői hatással vannak a beilleszkedésre, befolyásolják az iskolai előrehaladást és annak sikerességét. A gyermek egyéni jellemzői hátrányként is megjelenhetnek. E hátrányok intézményváltás esetén a fejlődés fordulópontjain kritikus helyzeteket hozhatnak létre.

Fontosnak tartunk kialakítani egy olyan sikeres átmeneteket támogató programot, mellyel biztosítani tudjuk a gyermekek számára a zökkenőmentes beilleszkedést és a lemorzsolódásmentes előrehaladást az óvoda–iskola együttműködése által.

Célunk:

A gyermekek óvodából általános iskolába való sikeres átmenetének személyre szabott megsegítése, beilleszkedési nehézségek feloldása.

Feladataink:

- A gyermekek fejlődésének nyomon követése, egyéni képességeinek kibontakoztatása, **hatékony és átfogó fejlesztés** egyéni fejlettségéhez igazodó módszerekkel, differenciált fejlesztés segítségével, szükség szerint segítő szakemberek bevonásával
- Gyermek önbizalmának erősítése, segítség a szorongások leküzdésében
- Óvodai hátránykompenzációs tevékenység
- Hatékony együttműködés az óvoda és az iskola pedagógusai között- (egységes gondolkodás, közös programok /óvoda-iskola között/, ismeretátadás pedagógusok között)
- Család-óvoda-iskola együttműködése (szülői tájékozottság),
- Óvoda-iskola átmenetet segítő tevékenységek, programok

Eredmény: A gyerekek ráhangoltak és felkészítettek az óvodából az iskolába lépésre.

Iskolaérettség fogalma: *fizikai és pszichés alkalmasság. Az iskolaérettség összetett fogalom, a gyermek egész személyiségének fejlettségét foglalja magába. A gyermeknek testileg, pszichés és szociális szempontból egyaránt alkalmasnak kell lennie az iskolai élet megkezdésére.*

Megvalósítás tartalmi elemei, lehetséges formái:**1. Partnerkapcsolatok: óvoda-iskola-család**

- ✓ A gyerekek szüleit partnernek tekintjük, törekszünk arra, hogy kapcsolataink kölcsönösségen alapuljanak.
- ✓ Az iskola tanítóival közös felkészülés az intézményváltásra.
- ✓ Többirányú kommunikáció.
- ✓ Az intézmények vezetése elkötelezett a zökkenőmentes óvoda-iskola átmenet biztosításáért.
- ✓ Közös programok: rendszeresség, a tervezhetőség - Izgalmas élményalapú programok a gyermekek számára.
- ✓ Szülők tájékoztatása
- ✓ Kortárs segítő program: iskolások bevonása a nagycsoportosok programjaiba

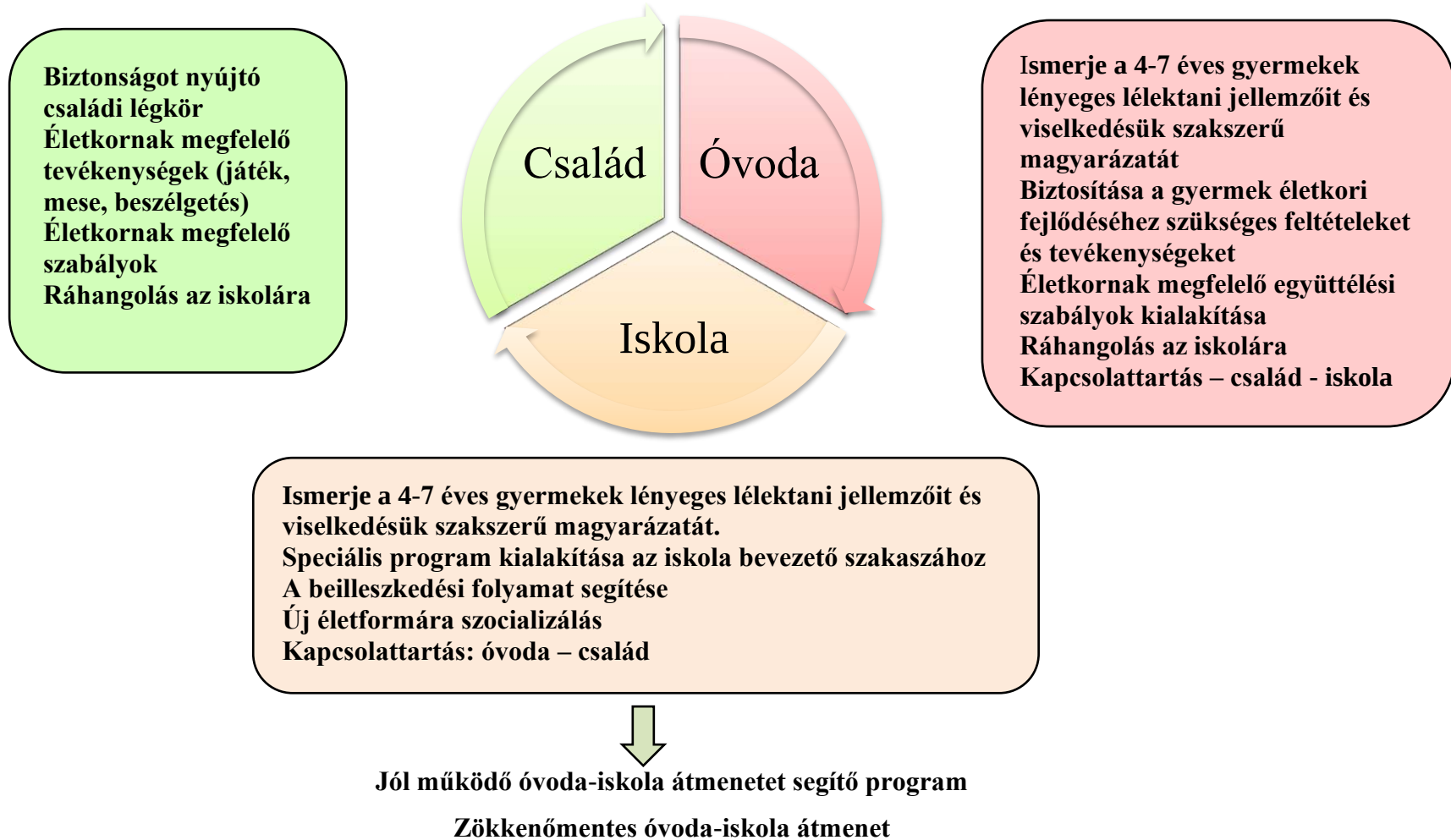
2. Esélyegyenlőségi / méltányos oktatásszervezési terület

- ✓ Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos jogszabályokat, jogszabályi változásokat kiemelt figyelemmel követjük
- ✓ Integrációs feltételek biztosítása: hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási magatartási nehézséggel küzdő gyermek felmérése (adatok összesítése), esélyegyenlőségi helyzet elemzéséhez
- ✓ Biztosítjuk az óvoda szolgáltatásaihoz való egyenlő hozzáférést
- ✓ Méltányos és befogadó tanulási környezet biztosítása
- ✓ Alapelvünk: Minden gyermek értékes, pedagógiai gyakorlatunk tervezésekor a gyermek képességeinek kibontakoztatása, megerősítése domináns
- ✓ Megvalósítás: játék- érzelem- erkölcs

3. Módszertan

- ✓ Szakmai műhelyek, tapasztalatok megosztása, közös képzések az óvodapedagógusok és az általános iskola tanítói, gyógypedagógusai között.
- ✓ Iskolaérettség fogalmának együttes értelmezése.
- ✓ Módszertani segédanyagok közös kidolgozása.

ELVÁRÁSOK

10. ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, JELES NAPOK, HAGYOMÁNYOK

Célunk:

Az ünnepek, ünnepélyek, jeles napok, hagyományok, gyermek közösségi napok emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból, mint külsőségében, min belső tartalomban. A nevelőmunka hatékonyságának növelése, közös élmények nyújtása.

Feladatunk:

A szülőföldhöz való kötődés, hazaszeretet megalapozása. Ünnepek, ünnepélyek, hagyományok, [gyermek közösségi napok](#) és jeles napok értékeinek megóvása, méltó ünneplésének megszervezése csoportszinten, óvodaszinten, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek személyiségére, sérülésspecifikumára, szociális képességeire, szükségleteire. Hangulati előkészítés. [Partneri reziliencia erősítése](#).

A megvalósulás folyamata

Mikulás	⇒ Ünnepvárás, készülődés, élménynyújtás
Karácsony	⇒ Ajándékkészítés, adventi hangulat megteremtése, sütés, adventi koszorú készítése, karácsonyfa állítása, betlehemi játékok, ajándékozás
Farsang	⇒ Beöltözés, versenyjátékok, tánc, farsangi lakoma
Húsvét	⇒ Tojásfestés, locsolkodás, ajándékkészítés, hagyományok felelevenítése
Anyák napja	⇒ Ajándékkészítés, ajándékozás, vers, ének, köszöntő, meghitt légkör
Évzáró, nagyok búcsúztatása	⇒ A nevelési év során tanultakból műsor bemutatása, iskolába menők elbúcsúzása
Gyermeknap	⇒ Játékos vetélkedők, versengések, jó hangulatú programok, kirándulás
Gyermek közösségi nap	⇒ Családi nap játékos programokkal, külső partnerek bevonásával.

[Természettel összefüggő ünnepek, népszokások](#). Népi hagyományörzés. Jeles napok, gyermek közösségi napok megtartása. Nemzeti ünnepünk, megemlékezés. Az ünnepeknek megfelelő szervezési teendők ellátása, dekoráció készítése, ráhangolódás.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- ⇒ A gyermekek aktívan részt vesznek az óvodai élet mindennapjaiban.
- ⇒ Megalapozódik a szülőföldhöz való pozitív kötődés, hazaszeretet.
- ⇒ Ragaszkodnak egymáshoz, kortárs kapcsolataik fejlődnek.
- ⇒ Bizalommal fordulnak a felnőttek felé.
- ⇒ Megalapozódik az ünnepekhez kapcsolódó szokás és normarendszerük, bíznak saját képességeikben.
- ⇒ Örülnek az ünnepeknek, az ajándékozás örömének, aktívan részt vesznek az előkészületekben, öltözetükkel, megtisztelik egymást és az ünnepet. Kialakul az ünnepekhez szükséges megfelelő magatartásforma.
- ⇒ A jó hangulatú, közös örömet jelentő ünnepek, hagyományok, jeles napok, gyermek közösségi napok megtartása erősíti a gyermekben, felnőttben az összetartozás érzését, jó közösségé kovácsolja a csoportot, az egész óvodát.
- ⇒ Ki alakulnak az egyéni és közösségi tulajdonságok. Fejlődnek szociális kompetenciáik.
- ⇒ Megismerik a legfontosabb ünnepeinket, jeles napjainkat, népi hagyományainkat.
- ⇒ A kiemelt figyelmet igénylő gyermek, érdeklődéssel, örömmel vesz részt az ünnepségeken, programokon, amelyeken számára teljesíthető szerepet vállal, és sikerélményhez jut. A szülők elégedettek, büszkék gyermekeikre.
- ⇒ A nyílt óvodai programjaink elősegítik a befogadó nevelést.
- ⇒ Lehetőség szerint a gyerekek és a szülők megismerkednek a közeli iskola pedagógusaival, ami megkönnyíti a zökkenőmentes óvoda – iskola átmenetet.

Tartalom			
	Óvodán belüli ünnepek <i>/betekintési lehetőséggel/</i>	Nyílt ünnepek	Hagyományok, Jeles napok, Gyermek közösségi napok
Kertvárosi Óvodában → (Székhely)	Mikulás Karácsony Farsang Március 15. Húsvét	Anyák napi köszöntő Évzáró, nagyok búcsúztatása	Születésnapok, „Fecskehívogató” játszóház, kirándulás, gyümölcsnapok, karácsonyi hangverseny, játékonysági napok, karácsonyváró- húsvétváró hét, bölcsőde-óvoda-iskola átmenet → közös programok, rendezvények, múzeum-, színház-, könyvtárlátogatás, Szülők bálja, Állatok világnapja, Egészség hét, Márton nap, Madárkarácsony, Zene projekt hét, Mackó nap, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja, Kihívás napja-gyermeknap, Családi nap.
Anikó Utcai Tagóvodájában →	Mikulás Karácsony Farsang Március 15. Húsvét	Busó nap Anyák napi köszöntő Évzáró, nagyok búcsúztatása	Születésnapok, Óvodanyitogató, gyermek közösségi nap „Téli Kuckó” Szülők bálja, → kirándulások, Családi Majális, Gyerek-hét, Népmese világnapja, Állatok világnapja, Márton napi felvonulás, Föld-napja, Víz világnapja, Madarak és fák napja.
Bimbó Utcai Tagóvodájában →	Mikulás Farsang Március 15. Húsvét	Karácsony Anyák napi köszöntő Évzáró, nagyok búcsúztatása	Születésnapok, Szüreti mulatság, óvodai kirándulások, óvodanyitogató, gyümölcsnapok, befőtt, savanyúságok készítése. Egészség nap – gyermek közösségi nap. Könyvtárlátogatás, Népmese világnapja, Állatok világnapja, Márton nap, Adventi készülődés, Luca napja, Mackónap, Télüzés – téltemetés, Víz világnapja, Föld napja, Gyermeknap, Kerti parti

Tartalom			
	Óvodán belüli ünnepek <i>/betekintési lehetőséggel/</i>	Nyílt ünnepek	Hagyományok, Jeles napok, Gyermek közösségi napok
Enyezd Utcai Tagóvodájában →	Mikulás Március 15. Farsang Húsvét	Karácsony Anyák napi köszöntő Évzáró, nagyok búcsúztatása	Születésnapok, Apák napja, óvodanyitogató, munkadélután, könyvtárlátogatás. Óvoda-iskola átmenet programjai: „Együtt könnyebb az iskolatáska” - „Útra készen” - „Okosodó” iskolások ünnepi műsora, hangversenyek. Szülők bálja, Szülői Fórum, kirándulások, Születésnapi rendezvényhét: Zene világnapja, Népmese napja, jubileumi programsorozat. „Nyitott kapuk sorozat” - Gyermeknap rendezvényhét Családi nap. Karitatív tevékenységek. Egészség hét, Márton nap, Víz világnapja, Föld világnapja, Zöldág járás, Madarak és fák napja
Melinda Utcai Tagóvodájában →	Mikulás Karácsony Március 15. Húsvét	Farsang Anyák napi köszöntő Apák napja Évzáró, nagyok búcsúztatása	Születésnapok, Óvodanyitogató, munkadélután, könyvtár, iskolalátogatás, karácsonyi hangverseny, Népmese világnapja, Márton nap, Luca nap, Madárfalu karácsonya – gyerek közösségi nap, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja, Természetvédelmi világnap, Gyermekhét, Majális.
Németh László Utcai Tagóvodájában →	Mikulás Március 15. Húsvét	Karácsony Farsang Évzáró– nagyok búcsúztatása Anyák napi köszöntő,	Születésnapok, könyvtárlátogatás, gyermeknap kirándulások, Óvodanyitogató Kicsikék bölcsődével – „Őszi zsongás”, Természiállítás, Gyermek közösségi nap, Egészségnap. Iskolával: Karácsonyi hangverseny, Téltemetés, Népmese világnapja. Márton nap, Medvenap, Víz világnapja.
Siklósi Úti Tagóvodájában →	Mikulás, Farsang Március 15. Húsvét	Karácsony Anyák napi köszöntő Évzáró, nagyok búcsúztatása	Születésnapok, Egészség napok, projektnapok, Adventi hét, Karácsonyi hangverseny, óvodanyitogató, Állatok világnapja, Márton nap, Víz világnapja. Gyermeknap

Tartalom			
Illyés Gyula Tagóvodájában →	Óvodán belüli ünnepek /betekintési lehetőséggel	Nyílt ünnepek	Hagyományok, Jeles napok
	Mikulás Farsang Március 15. Húsvét	Karácsony Anyák napi köszöntő Évzáró nagyok búcsúztatása	Születésnapok, Óvodanyitogató, Kézműves játszódelután, gyümölcs és zöldségnapok, <u>Óvoda-iskola közös programjai:</u> mesekuckó, sulikóstolgotató, karácsonyváro játszóház, karácsonyi hangverseny, közös színházlátogatás, jótékonyági napok, húsvétváró, szakmai napok, Illyés-nap, szülői fórum. <u>Zöld-program:</u> Zöld jeles napok megtartása,- Állatok világnapja, Madárkarácsony, Márton nap, Víz világnapja, Föld világnapja, Madarak és fák napja. Egészség hét, Gyermeknap.

11. AZ ÓVODA PARTNERKAPCSOLATI RENDSZERE			
Célunk	Feladataink	Tartalom	
A közvetlen és közvetett partnerek igényeinek és elvárásainak való megfelelés	- Az elvárások, igények folyamatos figyelemmel kísérése (mérés, értékelés) - A változások nyomon követése - Jó munkakapcsolat kialakítása és fenntartása - Folyamatos kapcsolattartás - Információcsere - Konzultáció, team munka - Ágazatközi megbeszélés - Közös programok szervezése - Nyitott óvoda - Segítségnyújtás a családok sajátosságainak figyelembe vételével - Külhoni magyar óvodákkal való kapcsolat kialakítására való törekvés	Közvetlen partnereink	Közvetett partnereink
		☞ Gyermek ☞ Szülő-család ☞ Intézmény dolgozói ☞ Szociális segítő ☞ Fenntartó ☞ Bölcsőde ☞ Általános iskola ☞ Szűrővizsgálatokat ellátó szakemberek ☞ Óvodai étkeztést ellátó vállalkozó	→ Pedagógiai Szakszolgálatok → Pedagógiai Oktatási Központ (POK) → ECSGYK → Civil szervezetek → Művelődési intézmények → Szponzorok, támogatók → Felügyeleti szervek → Kisebbségi szervezetek

Megvalósulási folyamat az óvoda és közvetlen partnerek kapcsolatában			
Közvetlen partner	Célunk	Feladatunk	Kapcsolattartási formák
Gyermek	⇒ Pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása és ápolása: gyermek – felnőtt, gyermek – gyermek viszonylatban ⇒ Örömteli, sikeres tevékenységben gazdag óvodai mindennapok biztosítása, a gyermek pozitív énképének megalapozása ⇒ SNI, HH, HHH, migráns gyermekek fejlődésének kiemelt figyelemmel kísérése ⇒ Tehetség ígéretes gyermekek fejlődésének segítése ⇒ Esélyteremtés	- Derűs, nyugodt légkör biztonságos kialakítása - Minőségi munka végzése - Szeretetteljes nevelési attitűd kialakítása - Befogadási időszak zökkenőmentes megszervezése, személyre szabottan. - Családlátogatás, igény és szükség szerinti megszervezése - A gyermeki jogok tiszteletben tartása - Egyéni sajátosságok figyelembevétele, egyéni bánásmód alkalmazása minden gyermek esetében, hátránykompenzáció - Tevékenységformák változatos, színes megszervezése, szabad játék biztosítása - Közös élmények, rendezvények megvalósítása - Egészségmegőrzés - Az óvodai szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés - Méltányos és befogadó tanulói környezet biztosítása	- Befogadás, beszoktatás - Családlátogatás, igény és szükség szerint Az óvodai élet mindennapos és különleges tevékenységei alatt való együttlét: ∠ Szabad játék ∠ Változatos tevékenységek ∠ Egyéni differenciált fejlesztés ∠ Közös ünnepeken, ünnepélyeken való részvétel ∠ Jeles napok, hagyományok ápolása ∠ Nyílt napok, játszóházak ∠ Gyermek közösségi napok ∠ Programok, séták, kirándulások szervezése

Közvetlen partner	Célunk	Feladatunk	Kapcsolattartási formák
Szülő-család	⇒ A szülői ház és az óvoda között együttműködő partneri viszony kialakítása, fenntartása ⇒ Családok sajátosságainak figyelembe vétele, intervenció (segítségnyújtó) gyakorlat megvalósítása	- Szülői értekezlet keretében a szülők maximális tájékoztatása az óvoda pedagógiai programjáról - A szülők elvárásainak, igényeinek megismerése, ezekhez való ésszerű és rugalmas alkalmazkodás - Szülői reziliencia erősítése - Családpedagógiai gyakorlat alkalmazása - A gyermekhez fűződő meleg érzelmi viszony és biztonságot árasztó, befogadó légkör kialakítása - Nyitott óvónői hozzáállás, amely lehetővé teszi a szülő számára a betekintést - Információáramlás lehetőségének biztosítása, megvalósítható szülői javaslatok támogatása - A szülők által kezdeményezett alapítványok gazdaságos és sikeres működtetése - Szülői Közösséggel való hatékony együttműködés	- Befogadási időszak - Családlátogatások, igény és szükség szerint (problémás gyermek esetén a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős kíséretében) - Pedagógiai–pszichológiai–egészségügyi előadások szülőknek, óvónőknek, szakemberek bevonásával Közös kirándulások, programok: → Nyílt ünnepek, ünnepélyek, gyermek közösségi nap → Nyílt napok, betekintés biztosítása → Munka délelőttök, munkadélutánok, játszóházak → Szülői fórum → Fogadóóra, előzetes időpont egyeztetés alapján → Egyéni beszélgetések, problémamegoldások a mindennapi találkozások során → Szülői Közösséggel megbeszélések, szülői értekezletek

Közvetlen partner	Célunk	Feladatunk	Kapcsolattartási formák
Intézmény dolgozói - Óvodapedagógusok - Gyógypedagógus - Óvodapszichológus - A nevelőmunkát segítő alkalmazottak (Pedagógiai asszisztens, dajka, óvodatitkár) - Ügyviteli dolgozók - Karbantartó-Udvarosok	⇒ Pozitív, derűs munkahelyi légkörben összehangolt, hatékony, magas színvonalú munkavégzés ⇒ Segítőkész, együttműködő összetartó munkahelyi közösség elérése ⇒ Hatékony idő és erőforrás gazdálkodás	- Megfelelő munkafeltételek megteremtése - Erkölcsi megbecsülés - Szakmai továbbfejlődés biztosítása - Egymás tiszteletben tartása - Empátia, tolerancia - Korrekt ellenőrzés-értékelés - Arányos munkamegosztás – vállalás - Tisztességes, becsületes, egymást segítő magatartás - Megfelelő információáramlás biztosítása - Pontos, precíz munkavégzés	- Mindennapos munkahelyi találkozások - Nevelőtestületi, alkalmazotti értekezletek - Megbeszélések - Beszámolók - Munkaközösségek, team munkák - Ellenőrzések, hospitálások - Külső-belső továbbképzések - Közös ünnepek, hagyományok, programok
Új óvodák és külhoni óvodák	⇒ Szakmai partneri kapcsolat kialakítása és fenntartása	- Kapcsolat felvétel - Közös pályázatok, projektek megvalósítása - Tudásmegosztás	- Kölcsönös szakmai napok, konferenciák, látogatások, kirándulások, programok - Jó gyakorlatok, nyílt napok
Fenntartó	⇒ A színvonalas nevelőmunka végzése, szakmai munkánk pozitív fenntartói értékelése ⇒ Működéshez szükséges alapfeltételek biztosítása (személyi és tárgyi)	- Jól működő intézményi struktúra fenntartása - Gazdaságos, törvényes működés - Pontos adatközlés, határidők betartása - Partneri elégedettség	- Állandó információcsere a fenntartó és az igazgató között - Beszámolók írásban, szóban, e- mailben - Ellenőrzés, értékelés, betekintés - Visszacsatolás
Bölcsődék - Németh L. - TVT. - Siklósi	⇒ Zökkenőmentes bölcsőde-óvoda átmenet megsegítése	- A bölcsődékkal való folyamatos kapcsolattartás - Bölcsőde – óvoda átmenet biztosítása - Leendő óvodásaink megismerése	- Betekintés - Kölcsönös látogatás (Németh, TVT. Siklósi Óvodák) - Közös rendezvények, programok - Konzultáció, játszóházak, nyílt napok (óvodanyitogató, gyermek közösségi nap)

Közvetlen partner	Célunk	Feladatunk	Kapcsolattartási formák
Iskolák - Testvérvárosok Terei Általános Iskola - Árpád Fejedelem Gimn. és Általános Iskola - Illyés Gyula Általános Iskola Cserepka János Baptista Általános Iskola Középi. és Sport I.	⇒ Óvoda-iskola átmenet megkönnyítése ⇒ Képességek szerinti rugalmas beiskolázás ⇒ Közös jó gyakorlatok, szakmai együttműködés	- A gyermekek körütekintő felkészítése az iskolakezdésre - Készség- és képesség fejlettség egyénenkénti ismerete, iskolaválasztás segítése - Szükség esetén szakvélemények kérése - Értékelő jellemzés, szülők megfelelő tájékoztatása, tanácsadás - Jó partnerkapcsolat ápolása az iskolákkal	- Igény szerint tanítónő meghívása - szülői értekezletre - Tanítónők bekapcsolódása az óvodai életbe közös tevékenységek szervezése - Iskolalátogatás az első osztályosoknál - Kölcsönös szakmai látogatások, konzultációk - Közös programok, kulturális rendezvények, gy. közösségi napok - Együttműködési megállapodás (Kertvárosi Melinda, Németh, Anikó)
Kialakult hálózati partnerség -kapcsolati háló működtetése	⇒ Fenntarthatóságra törekvés ⇒ Kapcsolati tőke kihasználása	- Tapasztalatok, jó gyakorlatok, helyi értékek átadása - Tudás megosztás, hálózati tanulás	- Szakmai műhelyek, fórumok - Team megbeszélések, konzultációk - Hospitálás
Szűrővizsgálatot ellátó szakemberek	⇒ Gyermekeink egészségügyi ellátása, készségmegőrzése, rendellenességek kiszűrése	- A gyermekek egészségügyi állapotának folyamatos figyelemmel kísérése, szülők tájékoztatása - Szűrővizsgálatok elvégzésének biztosítása óvodán belül, szülői beleegyezéssel - Adminisztratív tevékenységek pontos teljesítése	- Rendszeres, kapcsolattartás a védőnőkkel - Alkalmoszerű kapcsolat az óvoda orvossal, az egészségügyi szűréseket végző szakemberekkel
Étkeztetést biztosító vállalkozó	⇒ A pozitív kapcsolat biztosítása, hogy gyermekeink életkoruknak megfelelő egészséges, változatos étkezésben részesüljenek	- Jó munkakapcsolat kialakítása, ápolása - Igények, elvárások továbbítása - Pontos létszámadat közlése	- Napi találkozások a szállítóval és a konyhai dolgozókkal - Telefonkontaktus, e-mail - Ellenőrzés - értékelés - Személyes megbeszélések

Közvetett partner	Célunk	Feladatunk	Kapcsolattartási formák
Szakszolgálatok - Pedagógiai szakszolgálatok - Gyermek Ideggondozó - ECSGYK/szociális segítő	⇒ A rászoruló gyermekeink szakszerű egyéni fejlesztésben részesüljenek, beiskolázásuk a megfelelő intézményekbe történjen ⇒ SNI, HH, HHH, BTMN, migráns gyermekeink esélyeinek növelése ⇒ Jó partneri, szakmai együttműködés ⇒ Partneri reziliencia erősítése	- A problémák, tanulási nehézségek, részképesség zavarok felismerése, kiszűrése, dokumentálása - Szakszerű jellemzések elkészítése - A gyermek irányítása a megfelelő szakszolgálathoz - Hatékony team-munka végzése a gyógypedagógussal, logopédussal és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel	- Mérések - Konzultáció - Szakmai napok, továbbképzések - Intézményi látogatások - Hivatalos megkeresés, felkérés, információcsere
Pedagógiai Oktatási Központ (POK)	⇒ Állandó, permanens önképzés, fejlődés biztosítása ⇒ Szakmai megújulás elősegítése	- Tanfolyamok, továbbképzések figyelemmel kísérése - Igényeink jelzése és tanfolyamokra való jelentkezés határidőn belül - Szakmai napok felvállalása	- Tájékoztató - Aktív részvétel a tanfolyamokon, továbbképzéseken - Előadások nevelőtestületen belül- szakértőkkel, szaktanácsadással
Kulturális és Művelődési intézmények	⇒ A gyermekek fejlődését elősegítő kulturális programok látogatása	- A különböző kulturális intézmények programjainak folyamatos figyelemmel kísérése - Látogatások megszervezése	- Tájékoztatók, e-mail - Programokon való részvétel

Közvetett partner	Célunk	Feladatunk	Kapcsolattartási formák
Szponzorok - Támogatók - Területi képviselő - Civil szervezetek (<i>ÖKO-Kuckó</i>) - Alapítványok - Kisebbségi szervezetek, önkormányzatok	⇒ Óvodai rendezvényeink, alapítványaink anyagi és erkölcsi természetű támogatása, érdekképviselése ⇒ Az intézményünk népszerűsítése, céljaink, feladataink, eredményeink alapján ⇒ Pályázatokkal anyagi támogatás elnyerése ⇒ Kapcsolattartás ⇒ Együttműködés	- PR tevékenység végzése - Intézményünk széleskörű népszerűsítése - Korrekt tájékoztatás - Problémáink feltárása - Reális célokra támogatáskérés, megvalósítás igazolása - Pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése, pályázatok készítése	- Személyes találkozók - Konzultációk - Rendezvényeinken való részvétel. - Együttműködési megállapodás (<i>Bimbó</i>) - Képviselői fórum - Média, információcsere - Hivatalos elszámolás
Felügyeleti szervek	⇒ A törvények, rendeletek betartása	- Az intézmény működtetése a törvényi előírásoknak megfelelően - Pontos adatközlés, határidők betartása	- Információcsere - Ellenőrzés - Értékelés - Visszacsatolás

ZÁRADÉK

A *Pedagógiai Program* a Fenntartó jóváhagyásával lép életbe.

A hatálybalépéssel egyidejűleg **érvényét veszti** az óvoda vezetője: V/70/2020.(IX.1) számú határozatával jóváhagyott Kertvárosi Óvoda Pedagógiai Programja.

HATÁLYOS: 2023. OKTÓBER 1-től visszavonásig

A dokumentum nyilvános!

Megtalálható az óvoda honlapján: www.kertvarosiovi.hu

Megtekinthető: igazgatói, tagintézmény-igazgatói irodákban

Ph.

Weizer Józsefné
igazgató

LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁS	
Intézmény OM azonosítója: 027000	A Kertvárosi Óvoda nevelőtestületének bevonásával készítette: Ph. Weizer Józsefné igazgató Dátum: 2023.09.04.
A Kertvárosi Óvoda módosított Pedagógiai Programjáról az Nkt. 72. § (5) bekezdésében biztosított jogok alapján a Szülői Szervezet a tájékoztatást megkapta. Szülői Szervezet képviselője Dátum: 2023.09.04.	
A Kertvárosi Óvoda módosított Pedagógiai Programjáról a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) pont alapján az óvodai munkaközösség nevében szakmai véleményt nyilvánított szakmai munkaközösség vezető Dátum: 2023.09.05.	20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 118.§ (8) Az intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenció program elkészítésénél beszerezte óvodapszichológus és a védőnő véleményét a) óvodapszichológus b) védőnő Dátum: 2023.09.05.
Az Nkt. 83. § (2) g) pontja alapján a Pedagógiai Programot a Fenntartó óvoda vezetője a/2023 (.....) - határozatszámom jóváhagyta Ph. fenntartó képviselője	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: www.ketvarosiovi.hu	Érvényes: A kihirdetés napjától 2023.10.01-től visszavonásig